

Hlavní téma

Hledá se energetický model budoucnosti

Proměna systému musí
být komplexní

David Formánek: Jen KB má pro firmy kompletní služby od poradenství až po financování

OTEVŘEME VÁM CESTU K NOVÉMU BYZNYSU

ON Korporátní bankovníctví

Ať už vidíte budoucnost kdekoli, náš tým pomůže vaší firmě na každém kroku. Od financování přes inovace po odborné poradenství. Inspiraci pro rozjezd udržitelného podnikání najdete na spolecne-udrzitelne.cz

Zdeněk, 43 let, CEO,
změna oboru podnikání

BUDOUCNOST
JSTE VY KB

Úvodem

Jak od základu přetvořit energetický systém

Ano, před Evropou dnes skutečně nestojí nic menšího než úkol změnit samotnou povahu energetického systému. Diverzifikovat, tedy zbavit se závislosti na jedné komoditě, dodavateli a podobně, už zkrátka nestačí. Jak to ale provést? Zabýváme se tím v hlavním tématu tohoto vydání Export Journalu. Dočtete se v něm, že mnohem větší roli než dnes musejí v příštích letech hrát obnovitelné zdroje energie (OZE). Dobrá zpráva je, že, jak ukazují statistiky Mezinárodní agentury pro energii, globální investice do OZE v reakci na současnou energetickou krizi strmě rostou. Dalším pilířem už dnes jsou a nadále budou energetické úspory a efektivita. A nadějně je i zjištění, že Evropa až na menší excesy zatím v této krizi postupuje společně. Díky tomu z ní může vyjít silnější.

Ruské násilí na Ukrajině samozřejmě ovlivňuje také exportní aktivity českých firem. Proto jsme se zaměřili na to, jaké změny probíhají na východních trzích a jak na to čeští vývozci reagují. Z článku se také dozvíte, že razantní pokles aktivit úvěrové pojišťovny EGAP na východě je částečně kompenzován růstem jiných světových regionů v jejím portfoliu, nicméně nahrazení trhů ztracených kvůli ruské agresi bude nejspíš trvat několik let.

Ani v tomto vydání Export Journalu jsme nezapomněli na dění u nás v Komerční bance. Například člen představenstva banky David Formánek v rozhovoru vysvětluje, s čím se v současné situaci nejvíc potýká firemní sektor a jak se mu snažíme pomoci. To ale samozřejmě není všechno, Export Journal vám přináší řadu dalších zajímavých a inspirativních článků.

Přeji vám příjemné čtení!

Jitka Haubová

Členka představenstva, provozní ředitelka KB

Obsah

- 3 Editorial
- 4 Hledá se energetický model budoucnosti
- 8 Rozhovor s Davidem Formánkem, vrchním ředitelem
Corporate and Investment Banking KB
- 11 Nahradit trhy ztracené kvůli ruské agresi proti Ukrajině bude trvat řadu let
- 14 Evropa z krize vyjde v lepší energetické kondici
- 16 Rozhovor s Hannou Zikmundovou, šéfkou poradenského týmu
Corporate Finance KB
- 18 Používání BankID rychle roste
- 19 Roger Platba vylepší vaše cashflow
- 20 Česká solární mizérie
- 22 Rozhovor s Jaroslavem Víchem, ředitelem společnosti ENVIROS,
a Janem Hanušem z KB Advisory
- 24 Predikce Jana Vejmelky, hlavního ekonoma KB
- 27 E-commerce: Zákaznický oblíbený online nákupní košík
- 28 EGAP Plus poskytne exportérům nové možnosti úvěrového financování
- 30 Koktejl
- 34 V Komerční bance pomáháme firmám financovat zelené projekty
- 35 Slovníček pojmů, kontakty

Jak vyjít z krize silnější

Hledá se energetický model budoucnosti

Současná globální energetická krize je docela určitě výrazně rozsáhlejší a taky složitější než ty předešlé. Proto abychom z ní vyšli posíleni, potřebujeme změnit povahu samotného energetického systému.

_____ Takzvané ropné šoky v 70. letech 20. století se týkaly primárně ropy a zřejmým politickým úkolem, který z nich vyplýval, bylo snížit závislost na jejím dovozu. Oproti tomu tato krize má celou řadu rozměrů. Týká se nejen zemního plynu a ropy, ale taky uhlí, elektřiny, potravinové bezpečnosti a pochopitelně klimatu. Proto, jak zdůrazňují představitelé Mezinárodní agentury pro energii (IEA), musí být její řešení podobně komplexní. Nestačí podle nich pouze diverzifikovat, tedy zbavit se závislosti na jedné energetické komoditě, dodavateli apod. Je třeba změnit povahu samotného energetického systému.

Společný postup přináší výsledky

Zatím lze s jistotou opatrností říct, že v boji s následky krize, kterou způsobilo především ruské barbarství na Ukrajině, postupuje Evropa až na určité výjimky jednotně, což je rozhodně dobrá zpráva. (Před uzávěrkou tohoto vydání to ale bohužel stále vypadalo, že se nepodaří domluvit společné nákupy plynu, což by byla jednoznačně chyba.) Snahy o diverzifikaci, zastropování cen, ochrana těch nejzranitelnějších nebo tlak na úspory, to všechno jsou správné kroky (byť otázkou je konkrétní nastavení jednotlivých opatření, viz dále). A přinášejí výsledky.

Například závislost Evropy na ruském plynu výrazně klesla. Už letos v srpnu Rusko Evropské unii dodávalo pouhých 9 procent celkové spotřeby místo původních 41 procent. Také se daří rychle plnit evropské plynové zásobníky, které jsou

v současnosti už prakticky plné, což je výrazně lepší výsledek, než si Evropská komise předsevzala.

Evropa zvládla zajistit i dostatek zkapalněného zemního plynu (LNG), byť jí k tomu pomohla i nižší poptávka Číny. LNG je dokonce tolik, že ho není kde skladovat, a tak vznikl „plovoucí zásobník“ na moři pro pozdější využití. Toto všechno ve spojení s tím, že ještě v první polovině listopadu panovalo nebývale teplé počasí, takže spotřeba plynu byla podobná jako v létě, vedlo dokonce k poklesu cen plynu. Jak uvedl magazín Info.cz, současné kontrakty na dodávky zemního plynu se pohybují okolo 120 eur za megawatthodinu, což je o přibližně 70 procent méně, než kolik dosahovala srpnová maxima. A cena by měla klesat i v následujících měsících.

Jenže už během příštího léta, kdy se opět začnou plnit zásobníky, se očekává prudké zdražení. Pokud navíc dojde k plnému obnovení asijské poptávky po LNG, podle IEA by Evropě mohlo chybět až 30 miliard kubiků plynu, což je přibližně polovina objemu plynu nutného k naplnění zásobníků před další topnou sezónou.

Statistiky IEA ukazují, že světové vlády v reakci na nedostatek energie a vysoké ceny dosud vyčlenily více než 500 miliard amerických dolarů (údaj platný k polovině října), aby spotřebitele před bezprostředními dopady této mimořádné situace ochránily, a to zejména ve vyspělých ekonomikách. Kromě toho, že se pokoušely zajistit alternativní dodávky paliv a dostatečné zásoby plynu, další krátkodobá opatření

Export Journal komentuje

„Současná krize uspíší investice do energetické efektivity a podpoří rychlejší rozvoj obnovitelných zdrojů.“

► zahrnovala zvýšení výroby elektřiny z ropy a uhlí, prodloužení životnosti některých jaderných elektráren, urychlení nových projektů v oblasti obnovitelných zdrojů a také tlak na šetrné nakládání s energiemi.

Tržní mechanismy přes palubu

U mnoha realizovaných opatření ovšem vzniká poměrně hodně otazníků. Jak například v rozhovoru pro týdeník Respekt nedávno upozornil Maurice Obstfeld, někdejší hlavní ekonom Mezinárodního měnového fondu a poradce Baracka Obamy, ani v tak naprosto výjimečné situaci, jaké jsme dnes nuceni čelit, není dobré opustit všechna tržní pravidla. Myšlenka, že se jen tak zastropují ceny energií pro domácnosti a firmy, je podle něj z ekonomického hlediska nesmyslná. „Jako ekonom chcete mnohem cílenější opatření. Například dát každé domácnosti určité množství energie za sníženou cenu, ale když překročí nějakou hranici, tak už platí tržní cenu,“ uvedl Obstfeld. Tak lze ochránit nejchudší domácnosti, které spotřebují energie nejméně, ale zároveň motivovat zbytek, aby šetřil. To samé platí i pro firmy. Má to mimo jiné pozitivní dopad na veřejné finance, myslí si Obstfeld, podle kterého jistě nepotřebujeme nabízet ochranu a pomoc bohatým. Politici svým řešením fakticky hází tržní mechanismy přes palubu a to je recept na budoucí problémy, tvrdí ekonom.

Zatímco na pomoci domácnostem a menším firmám se už Evropa dokázala shodnout, velké podniky jsou stále vystavené nejistotě. A že mají velké problémy už delší dobu,

tvrdí například viceprezident Svazu průmyslu a dopravy ČR Radek Špicar. Podle něj to jen nechťejí přiznat ze strachu, že se od nich odvrátí potenciální zaměstnanci, banky i zákazníci. Radek Špicar dokonce v rozhovoru pro časopis Reflex řekl, že pokud se vláda neprobere, po Novém roce tato „tikající bomba“ vybuchne.

Vysoká cena jako indikátor nutné změny

Válka je nepochybně výjimečný stav. A byť se v unijních zemích přímo neválčí, situace, v níž se nacházíme, je bezprecedentní. Mimo jiné nefungují důležité mechanismy a procesy, na které jsme byli zvyklí. Lze proto zaslechnout hlasy, podle nichž by měla padnout některá dogmata. Například Jaroslav Míl, bývalý generální ředitel ČEZ a také bývalý vládní zmocněnec pro jadernou energetiku, v rozhovoru pro Rádio Zet řekl, že by ČR měla pozastavit obchodování na lipské burze, stát by měl zřídit obchodníka s elektrickou energií a přejít na dlouhodobé kontrakty.

Burza v Německu podle něj není transparentní, nebyla likvidní ani na ní nebyl dostatek kapitálu, což považuje za tři základní podmínky, aby fungovala. „Nezapomeňme, že Česká republika je jedna obchodní zóna a Německo druhá. Není tedy důvod, aby se naše ceny určovaly podle situace v Německu,“ řekl Míl.

Ne všichni si ale myslí totéž. Prokop Čech, hlavní analytik společnosti Nano Energies, naopak říká, že jiný dlouhodobě funkční systém nevidí. A připomíná, že historicky byly energie v Evropě extrémně levné. Dokonce tolik, že žádný

nový zdroj by se bez podpory téměř nemohl postavit. Prokop Čech je přesvědčený, že potřebujeme energeticky propojenou Evropu a že burza v tomto ohledu funguje. Vysoká cena na volném trhu podle něj slouží jako signál, že je potřeba něco změnit.

Uvádí, že při extrémních výkyvech, jako je ten současný, by měl stát zakročit a alespoň částečně trh narovnat, což se také děje. Není to ale dlouhodobé řešení. Stát by měl především přímo ovlivňovat to, jaké zdroje a kolik se jich postaví, a tím i budoucí cenu energií, myslí si Prokop Čech.

Reakce na krizi? Prudký rozvoj čisté energie

Jak tedy systémově řešit budoucí energetický model? Je jasné, že mnohem důležitější roli než dnes by měly hrát obnovitelné zdroje. Krize sice bohužel, i když vcelku logicky, krátkodobě zvyšuje poptávku po ropě a uhlí, ale čím dál jasněji se ukazuje, že to opravdu bude pouze krátkodobé. Jak totiž nedávno informovala Mezinárodní agentura pro energii (IEA), reakcí světových vlád na tuto krizi je především prudký rozvoj čisté energie (více viz box). Pro zajímavost, podle nedávno publikované studie poradenské společnosti EGÚ Brno by například solární elektrárny na všech technicky vhodných střechách a fasádách v ČR pokryly až 27 % spotřeby elektřiny roku 2019.

Jan Krčmář, šéf Solární asociace (o problémech tuzejské solární energetiky si můžete přečíst na straně 20), v této souvislosti zdůrazňuje, že se potřebujeme mentálně osvobodit od představy, že energetická soustava budouc-

Jak svět opouští fosilní paliva

Mezinárodní agentura pro energii (IEA) v nedávno vydané studii uvedla, že světové vlády v reakci na současnou energetickou krizi razantně zvyšují investice do čisté energie. Jejich nové politiky mají podle IEA pomoci globálním investicím do tohoto sektoru, které do roku 2030 přesáhnou 2 biliony dolarů ročně, což je oproti dnešku o 50 procent víc. Například výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů (OZE) má do roku 2030 stoupnout o 90 procent. Vypadá to tedy, že poprvé v historii jsou politiky dostatečně robustní na to, abychom už v tomto desetiletí dosáhli vrcholu využívání fosilních paliv.

nosti bude fungovat jako dosud, tzn. vyrábět energii konstantně. Systém podle něj bude naopak tvořit jakousi mozaiku, jejíž jednotlivé prvky se budou podle potřeby doplňovat. Když tedy nebude dostatečně svítit slunce, využijeme energii z větru, když nebude dostatečně foukat, nastoupí akumulovaná energie v bateriích atd. Podobné systémy už se ve světě testují – Jan Krčmář upozorňuje například na společný projekt společnosti Siemens a města Vídeň.

Ředitel Solární asociace a řada dalších odborníků očekávají, že také dojde k oživení jaderné energetiky. Jenže vybudovat nový zdroj trvá zhruba patnáct let. Proto je důležité současně s tím rychle a intenzivně rozvíjet OZE a technologie krátko- i dlouhodobé akumulace, samozřejmě pracovat na vývoji modulárních jaderných reaktorů a dalších řešení, která jsou založená na vodíku nebo produkci biometanu, podporovat rozvoj sdílené či komunitní energetiky apod.

Prokop Čech pak doporučuje zaměřit se i na principy tzv. flexibility, což je zjednodušeně řečeno schopnost odložit spotřebu v čase. (Víc si o tom můžete přečíst v jeho komentáři na straně 14.) A rozhodně nepřestávat s hledáním zdrojů možných úspor. Jasně se totiž ukazuje, jak je to důležité. Například Václav Bartuška, zvláštní velvyslanec ČR pro otázky energetické bezpečnosti, před časem upozornil, že díky zateplení domů, které ČR provedla v posledních deseti letech, dnes dokážeme ušetřit zhruba 10 milionů kubíků plynu denně. Což se nám teď víc než hodí. Spousta domácností už letos také ušetřila nemalé peníze vytápěním na nižší teplotu atd.

Lidé budou letos v zimě nejspíš topit doslova ledasčím, což v nejbližších měsících přinese negativní dopady na životní prostředí. Z dlouhodobého hlediska by ale krize měla paradoxně spíše prospět. Uspíší totiž investice do energetické efektivity a podpoří rozvoj obnovitelných zdrojů i energetickou nezávislost. „Energetika se dostala do popředí veřejného zájmu a řada technologických řešení, jejichž rozvoj byl tlačěn především regulací, má nyní ekonomickou logiku,“ myslí si Prokop Čech. Krize podle něj změnila způsob, jakým o energetice přemýšlíme. Proto z ní podle něj můžeme vyjít s moderní energetickou soustavou, která bude méně závislá na geopolitickém vývoji, bude decentralizovaná, udržitelná a v konečném důsledku i levná.

Rozhovor čísla

Jako jediní poskytujeme firmám kompletní škálu služeb od poradenství až po udržitelné financování

O tom, jak se firmám v České republice daří zvládat současnou mimořádně obtížnou situaci, jsme si povídali s Davidem Formánkem, členem představenstva Komerční banky a vrchním ředitelem Corporate and Investment Banking.

Na firmy v České republice v posledních zhruba třech letech dopadá jedna rána za druhou. Jak situaci v této době zvládají klienti Komerční banky z firemního sektoru?

Předně musím konstatovat, že bankovní sektor je s tím firemním na jedné lodi a čelí stejným problémům a výzvám, které přinášejí poslední roky. Je nutné si ale uvědomit, že předchozí pandemická krize je odlišná od té současné energetické. Troufám si říct, že v období pandemie, kdy byla téměř utlumena celosvětová ekonomická aktivita, banky ve spolupráci se státem podržely tuzemské firmy a prokázaly svou schopnost být silnými a stabilními partnery v těžkých dobách. Po této krizi se začátek letošního roku nesl v duchu silného oživení ekonomické aktivity, kdy firmy nastartovaly své odložené investice a začaly opět fungovat narušené dodavatelsko-odběratelské vztahy.

To se ale bohužel rychle změnilo...

Ano, toto období mělo takřka jít „jeptičí život“, protože rozjíždějící expanzi zasadila další rána energetická krize způsobená válkou na Ukrajině. Výsledkem je rostoucí inflace (a tím i vzrůstající úrokové sazby), což snižuje poptávku po investičním financování. Naopak se zvýšila poptávka po krátkodobém financování, tažená zejména zvýšenou potřebou provozního financování kvůli nárůstu cen materiálových vstupů, kvůli zmiňovaným cenám energií či potřebě držet vyšší míru zásob. Za první polovinu roku se zatím u firem neprojevil zásadní problém se splácením jejich závazků. Jsme ale na prahu období, kdy se zvýšené náklady na energie začnou projevovat v plné míře. Proto jsme s managementem jednotlivých firem téměř v každodenním kontaktu a aktivně s nimi jejich situaci řešíme. Nástroje, které jsou k dispozici v podobě úspor, aktivace rezerv, vyšší efektivity, posílení provozního financování atd., fungují, ale za předpokladu, že se pohybujeme v prostředí, kde aktuální energetické vstupy nejsou dlouhodobě mimo realitu.

Představitelé AMSP ČR jako zástupci největšího podnikatelského segmentu v České republice poslali vládě koncem srpna dopis, v němž mj. tvrdí, že řada firem dnes bojuje

o přežití a že o jejich osudu rozhodnou už příští měsíce. Jak by podle vás měla být nastavena opatření, která by tuzemským firmám účinně pomohla zvládnout současnou bezprecedentní situaci?

Aktuálně vláda ČR schválila podobu zastropování cen elektřiny a plynu pro obyvatelstvo, ale i pro podnikatele a menší a střední firmy.

Můžeme se bavit o nastavené výši stropu, zda nemohla být ještě níže, ale na druhou stranu si musíme uvědomit, že každé takovéto opatření je velkou zátěží pro státní rozpočet. Osobně bych se přiklonil i k doplnění určitého motivačního prvku s cílem motivovat ke snížení spotřeby energií tím, že by zastropované ceny platily pouze třeba pro 80 až 85 % průměrné předchozí spotřeby.

A pokud jde o velké firmy?

Tam je ta otázka složitější a těžko se hledá řešení, které bude vyhovovat všem (nebo alespoň většině) a současně nezpůsobí další enormní zvýšení státního dluhu. Nemůžeme čekat, že tato pomoc pokryje vše, ale mohla by snad zabránit těm nejhorším problémům.

David Formánek říká

„České firmy se na nezbytné změny připravují a snaží se včas zachytit budoucí trendy.“

- Určitě je nezbytné, aby se v nejvyšší možné míře využily i vnitřní rezervy každé domácnosti a firmy v oblasti maximalizace úsporných opatření tak, aby se spotřeba energií snížila.

Ve zmiňovaném dopise AMSP také požaduje, aby vláda zajistila elektrickou energii za přijatelnou cenu, a to třeba i za cenu stažení se z lipské burzy. Byl by to podle vás správný krok?

Je fakt, že například srpnové extrémní ceny, kdy se elektřina obchodovala i za ceny nad 1 000 eur za megawatthodinu, byly odtržené od reality. Obchodovalo se zároveň s velmi nízkými objemy, nicméně tyto ceny měly neblahý vliv na všechny účastníky energetického trhu. Aktuálně jsme v oblasti elektřiny soběstační, ale nakupujeme plyn, ropu a další komodity a potřebujeme být věrohodnou součástí celého evropského trhu. Je tedy velmi potřebné najít celoevropské řešení, jak pravidla pro obchodování s elektřinou nastavit.

Pokud odhlédneme od vysokých cen energií, které jsou momentálně pro české firmy asi největším problémem, negativní dopady se mohou kumulovat i kvůli dalším potížím, s nimiž se společnosti potýkají dlouhodobě. Vidíte takové překážky v sektoru podniků, nebo i na základě vaší interakce s klienty? Zde platí to okřídlené úsloví, že z krize vyjdete silnější. Ta uplynulá byla pro řadu firem impulsem pro investice související s digitalizací obchodních procesů, automatizací výroby či s převáděním byznysu do online prostředí. V tomto ohledu Komerční banka hraje významnou roli při financování těchto investic, včetně zprostředkování vhodných dotačních pobídek z národních či evropských zdrojů prostřednictvím naší dceřiné společnosti KB Advisory.

Není to pouze o financování, Komerční banka nabízí firmám celý ekosystém digitálních bankovních nástrojů či technologických služeb, např. v oblasti e-commerce, které pomáhají firmám při transformaci jejich byznysu.

Připomněl jste známé rčení, podle kterého je každá krize zároveň příležitostí. Vidíte v současné době takovou příležitost, resp. příležitosti, ve firemním sektoru?

Ano, téměř všechny firmy pod tlakem cen přehodnocují své hospodaření s energiemi, přičemž zateplení a energetický management je již téměř standardem. Pravda je, že u energeticky náročných, zejména průmyslových provozů je tento prostor limitován. Nicméně si myslím, že se zde vytvoří příležitost pro razantnější nástup nových technologií a s nimi souvisejících komponent či infrastruktury v oblasti energetiky, dopravy, stavebnictví či cirkulární ekonomiky.

Jakou roli v tuto chvíli může a měl by sehrát finanční sektor? Podniká či připravuje něco v tomto smyslu Komerční banka? Finanční sektor hraje nejen při zvládnutí této situace zásadní roli. Nejde pouze o financování investic souvisejících se změnou energetického mixu firemních klientů, ale i o poradenství a související služby, které může konkrétně Komerční banka nabídnout.

Už řadu let poskytujeme klientům ze soukromého či veřejného sektoru prostřednictvím naší společnosti KB Advisory poradenské služby v oblasti energetiky, obnovitelných zdrojů či dotací. Právě naši energetičtí specialisté pomáhají klientům s řešením aktuálně žhavých témat, jako je omezení závislosti na plynu, s návrhem energeticky úsporných opatření nebo využitím OZE.

V létě se součástí Skupiny Komerční banky stala přední poradenská společnost v oblasti energetiky a životního prostředí ENVIROS, která za svou téměř třicetiletou existenci pomohla cca 2 500 klientům z více než padesáti zemí světa zrealizovat přes 4 000 projektů právě v oblasti optimalizace energetického hospodářství, obnovitelných a inovativních

David Formánek říká

„Troufám si říct, že v období pandemie, kdy byla téměř utlumena celosvětová ekonomická aktivita, banky ve spolupráci se státem podržely tuzemské firmy a prokázaly svou schopnost být silným a stabilním partnerem v těžkých dobách.“

energetických zdrojů, úspor energie, minimalizace odpadu či oběhového a bezuhlíkového hospodářství.

Tímto spojením jsme se tak stali jedinou bankou, která je schopna poskytnout firmám kompletní škálu služeb od poradenství až po udržitelné financování. Z tohoto spojení tak mohou profitovat společnosti, které se aktivně rozhodly eliminovat dopady současné energetické krize na svůj byznys či provoz.

Tuzemské firmy podle odborníků v příštích letech zásadně poznamená Green Deal, což ve spojení s probíhající digitalizací a automatizací významně zasáhne celou ekonomiku a společnost. Například experti společnosti McKinsey prohlásili pro Hospodářské noviny, že soukromé sektory, které pokrývají dvě třetiny naší zaměstnanosti a ekonomiky, budou muset být do roku 2030 radikálně transformované anebo transformaci alespoň začít. To je opravdu velmi brzo. Jak je podle vás český firemní sektor na tyto změny připravený?

Souhlasím s tím, že nás čekají velké změny, které s sebou přinesou další technologický rozvoj. Green Deal je nutnost, abychom zachovali planetu obyvatelnou i pro další generace. Současná situace potřebné změny spíše akceleroje. Musíme se všichni připravit na fakt, že díky digitalizaci, robotizaci a dalším trendům spousta tradičních pracovních pozic zanikne, budeme se muset učit novým věcem a čelit mnoha výzvám. Při jednáních se zástupci českých firem, které financujeme, vidím, že se na změny připravují a snaží se včas zachytit budoucí trendy. Osobně považuji za nutné, abychom se v rámci chystané transformace dostali do situace, kdy budeme schopni světu nabídnout sofistikované produkty a služby s vysokou přidanou hodnotou a posuneme se z té dosud často diskutované role „montovny Evropy“.

Věřím, že stále máme spoustu chytrých a šikovných lidí a budeme schopni potřebné změny realizovat a upevnit si pozici ekonomicky rozvinuté země.

Změny na východních trzích

Nahradit trhy ztracené kvůli ruské agresi proti Ukrajině bude trvat řadu let

Na východních trzích dochází k výrazným změnám. Čeští exportéři se snaží obnovit své působení na Ukrajině, kde se jim trochu paradoxně otevřely i nové příležitosti, mimoto se však pokoušejí hledat nová působiště napříč světovými regiony.

Ruský vpád na Ukrajinu letos na konci února pocho-pitelně přinesl i velké změny na exportních trzích. V zemi, která už několik let patří mezi dvacet nejvýznamnějších obchodních partnerů České republiky, se v prvních zhruba třech týdnech po zahájení ruského útoku zastavil prakticky veškerý byznys. Před tím v ní fungovalo přes dvě stě kanceláří a zastoupení českých společností, nejvíce v Kyjevě a Kyjevské oblasti, dále ve Lvovské, Dniperské a Zakarpatské oblasti.

Válka na Ukrajině a následné sankce Západu vůči Ruské federaci zasáhly stovky českých podniků. Z celkového pohledu to podle statistiky sice znamená „jen“ necelá tři procenta tuzemského exportu, nicméně v řadě případů byla ohrožena samotná existence firem. Jak ale pro portál BusinessInfo uvedla Oksana Antonenko, ředitelka zahraniční kanceláře agentury CzechTrade v Kyjevě, prakticky všechny firmy, které byly na Ukrajině aktivní před 24. únorem, se tam postupně začaly snažit o obnovení činnosti alespoň na minimální úrovni.

Embargo přineslo nové možnosti

Bylo to samozřejmě mimořádně složité, a v některých případech dokonce nemožné. A nejen proto, že bezprostředně po

Export Journal komentuje

„Prakticky všechny firmy, které byly na Ukrajině aktivní před 24. únorem, se tam postupně začaly snažit o obnovení činnosti.“

vyuknutí konfliktu byl v zemi vyhlášen výjimečný stav a také schválen zákon o omezení devizových plateb do zahraničí. „Na ukrajinský trh se postupně vrátily téměř všechny české firmy, které v zemi působily před začátkem ruské invaze. Samozřejmě s výjimkou těch, které měly sídla či pobočky na aktuálně oku-povaných územích. Dokonce se vyskytují i případy, kdy české firmy chtějí v zemi nově zakládat svá zastoupení,“ uvedla Oksana Antonenko letos v srpnu.

A upozornila, že na základě embarga, které Ukrajina uvalila na dovoz z Ruska a rovněž Běloruska, se navíc trochu nečekaně začaly objevovat nové obchodní příležitosti v důsledku rostoucí poptávky ukrajinských firem. Například v oblasti širokého spektra spotřebního zboží, různých druhů plechů, kovů či speciálních komponentů pro strojírenství. Také třeba v sektoru energetiky, konkrétně úsporných technologií a obnovitelných zdrojů energie apod. To ale samozřejmě nic nemění na tom, že řada českých exportérů byla nucena hledat nová teritoria.

Na Ukrajinu se vrátíme

Na novou situaci reagoval i EGAP, úvěrová pojišťovna, která se zaměřuje na tržně nepojistitelná politická a komerční rizika spojená s financováním vývozu zboží, služeb a investic z České republiky. Pro tuzemský export je to tedy velmi důležitá instituce. Pokud jde o angažovanost vůči Rusku, podle vyjádření svých představitelů se EGAP dlouhodobě snaží, aby postupně klesala. Ještě v roce 2015 tvořily Ruská federace a postsovětské země přibližně 59 procent pojistné angažovanosti EGAP u odběratelských úvěrů. Ovšem anexe Krymu Ruskem a pád cen ropy a plynu v roce 2014 odstartovaly v pojišťovně trend rychlého snižování podpory exportu do těchto zemí. Výsledkem byl jejich už jen 32procentní podíl v roce 2021.

A letošní konflikt na Ukrajině pak podporu EGAP do Ruska, Běloruska i na Ukrajinu úplně zastavil a snížil také obchodní potenciál i v dalších postsovětských zemích. Z hlediska budoucnosti je samozřejmě naprosto jiná situace, resp. přístup k Ukrajině. „Stejně jako všechny ostatní exportní pojišťovny jsme po 24. únoru 2022 museli ihned zastavit pojišťování vývozu na napadenou Ukrajinu, ale přestali jsme pojišťovat

► i do Ruské federace, tedy země agresora, a také do Běloruska. Od té doby vysvětlujeme, že se na Ukrajinu, ale i další trhy vrátíme, jakmile to bude možné,” řekl generální ředitel EGAP Jan Procházka. Obecně se v souvislosti s budoucí obnovou Ukrajiny očekává investiční boom.

Jak v této souvislosti Jan Procházka také uvedl, snížení angažovanosti pojišťovny v Rusku na čtvrtinu za posledních pět let bude klíčové při případném vypořádání pojistných událostí. „Není totiž zřejmé, kdy, jak či zda vůbec budou obchodní partneři z těchto zemí splácet své závazky. EGAP je samozřejmě vybaven a připraven kryt škody pojištěných obchodních případů českých exportérů realizovaných v Rusku, Bělorusku i na Ukrajině, stejně jako i v případě pojištěného vývozu do ostatních zemí,” uvedl šéf EGAP.

Na konci července pojišťovna na svém webu oznámila, že navzdory probíhajícímu vojenskému konfliktu na Ukrajině a sankcím uvaleným na Ruskou federaci se u EGAP pojištěné obchodní případy v zemích zasazených válkou daří částečně splácet. Od začátku konfliktu angažovanost EGAP v Rusku, Bělorusku a na Ukrajině klesla o více než 3 miliardy korun na méně než 10 miliard korun. Celkové škody tak budou zřejmě nižší, než první prognózy na začátku války naznačovaly.

Afrika, Island či Paraguay

Razantní pokles aktivit EGAP na východě částečně nahradil růst jiných světových regionů v jeho portfoliu. Nejrychleji rostoucím byla subsaharská Afrika. Jak ale představitelé pojišťovny upozorňují, otázkou je, jestli právě ta má potenciál nadále alespoň částečně kompenzovat další razantní pokles českého vývozu do tradičně pojišťovaných teritorií.

Vloni se okruh působení EGAP rozšířil mimo jiné také o Island, kam pojišťovna podpořila vývoz technologie pro vodní elektrárnu, anebo Paraguay, kam směřovala zakázka leteckého průmyslu. Mezi největší loňské obchodní případy pojišťovny patřila dodávka letadel do Vietnamu v hodnotě miliard korun, vývoz kolejových vozidel a techniky do Lotyšska či vývoz parních turbín s generátorem do Thajska. EGAP také pojistil například vývoz potravinářských produktů do Egypta a Kazachstánu, zemědělské techniky do Španělska, spojovacích materiálů do Rumunska, leteckých komponent do Brazílie nebo vývoz pružin do Velké Británie.

Podle Jana Procházky je v každém případě růst počtu trhů, na kterých tuzemské vývozce pojišťovna podporuje, žádoucí kromě jiného i z hlediska diverzifikace její angažovanosti,

protože tím snižuje svá rizika. Což je cíl, který EGAP také sleduje.

Objem pojištěného vývozu roste

Je zřejmé, že exportéři se skutečně aktivně snaží nacházet nová odbytiště. Důkazem je mimo jiné to, že agentura CzechTrade otevírá nové zahraniční kanceláře. Nedávno k tomu došlo v Gruzii a totéž se chystá v americkém Austinu či v Manile na Filipínách. Magazín EGAP uvádí, že vysokomýtský výrobce autobusů Iveco bude hledat zákazníky v teritoriích střední Asie a Afriky. To jsou samozřejmě regiony, ve kterých obchodování přináší vyšší míru rizika. David Kříž, generální ředitel společnosti Iveco Czech Republic, k tomu prohlásil, že je nezbytné, aby EGAP disponoval dostatečně vysokými pojistnými limity pro konkrétní zájmové trhy, a že exportéři budou také potřebovat flexibilní nástroje k okamži-

Export Journal komentuje

„Celkový objem letošního vývozu podpořeného exportní pojišťovnou EGAP dosáhl v pololetí částky 24,6 miliardy korun. To je v meziročním srovnání nárůst o 27 procent.“

tému použití. Tuto roli jistě může sehrát mimo jiné produkt EGAP Plus, který nedávno úspěšně prošel legislativním procesem a kterému se podrobně věnujeme na straně 28 tohoto vydání Export Journalu.

Celkový objem letošního vývozu podpořeného exportní pojišťovnou EGAP dosáhl v pololetí částky 24,6 miliardy korun. To je v meziročním srovnání nárůst o 27 procent a zároveň o 16 procent víc než v pololetí předcovidového roku 2019. Pojišťovně se letos také daří úspěšně vymáhat pohledávky. Během prvních šesti měsíců získala z obchodních případů s pojistnou událostí 1,3 miliardy korun.

Představitelé zainteresovaných stran se nicméně shodují, že nahrazení trhů, o které exportéři přišli kvůli ruské válce na Ukrajině, bude trvat i řadu let. Přestože, jak už bylo zmíněno, v případě Ukrajiny panuje obecné přesvědčení, že v souvislosti s její obnovou lze očekávat investiční boom.

EGAP v číslech

EGAP za celou dobu třiceti let svého fungování podpořil český export do 130 zemí světa, a to v objemu přesahujícím 1 bilion korun. Mezi historicky největší obchodní případy patří například modernizace železniční tratě v Ázerbájdžánu. Od roku 2011 tam české firmy s pojištěním EGAP zmodernizovaly přes 900 kilometrů železnice za 750 milionů eur. Dále jsou to vodní elektrárny společnosti Energo-Pro v Gruzii, Bulharsku a Turecku. A vloni dokončený projekt turecké elektrárny Alpaslan 2 v hodnotě 600 milionů dolarů představuje největší českou investici v Turecku od roku 1989 a zároveň největší českou porevoluční investici do vodní energie.

Energetická koncepce

Evropa z krize vyjde v lepší energetické kondici

V této obtížné situaci bychom se měli dívat dopředu a důsledně řešit nejen krizi, ale i dlouhodobou energetickou koncepci. Co by měla obsahovat?

Fakt, že Evropa prochází energetickou krizí, znamená, že k tomu také podle toho musíme přistupovat. Do budoucna nám nepochybně pomůže jakákoli diverzifikace, o kterou se teď snažíme, a současně jiné složení zdrojů. Krátkodobě je ale nezbytné snižovat spotřebu a zvyšovat efektivitu. Potřebujeme totiž alespoň do určité míry elastickou poptávku. Cenové stropy a plošné podpory nás bohužel z této krize nedostanou.

Zásadní je:

Energetická efektivita

Tedy tam, kde to lze, využívat energie méně a efektivněji. Prostor pro to máme stále ještě obrovský.

Obnovitelné zdroje

Jejich podíl potřebujeme dále navyšovat, co nejrychleji to lze. Stále platí, že obnovitelné zdroje jsou nejlevnějším zdrojem elektřiny. Jejich problémem je pouze obtížná předvídatelnost. Zatím se ale ani neblížíme jejich limitům.

Digitalizace a flexibilita

Protože budeme mít v síti více volatilních obnovitelných zdrojů, musíme to reflektovat i na straně spotřeby. Potřebujeme tedy více informací o tom, kdy a jak energii spotřebováváme, a musíme se naučit tomu přizpůsobit – spotřebovávat ji, když je jí přebytek a je levná, a naopak omezit spotřebu v době, kdy je jí nedostatek.

Pilotní projekty nových technologií

Cena solární a větrné energie je dnes nízká pouze díky masivnímu rozvoji, ještě před deseti lety byl obrázek odlišný. To znamená, že potřebujeme nové technologie. Bez podpory pilotních projektů, které ve své rané fázi nejsou konkurenceschopné, se nová řešení těžko objevují.

Decentralizace

Lokální částečná soběstačnost je nejen ekonomická a zajišťuje stabilitu a nezávislost, ale rovněž vytváří přímý vztah občanů

k jednotlivým řešením a pomáhá zvyšovat podporu veřejnosti. Především v České republice máme v oblasti komunitní energetiky velký dluh – ať už se jedná o sdílené fotovoltaiky na střechách, nebo například o lokální elektrárny částečně vlastněné samosprávou.

Umět se přizpůsobit

V obtížné situaci se nacházejí i firmy, především ty, jejichž výroba je energeticky náročnější. Klíč je efektivně využít elektřinu, investice do nových technologií, snížení spotřeby i nové zdroje, jako je odpadní teplo.

Budoucnost je flexibilita

Jedním z dalších důležitých nástrojů je už zmíněná flexibilita. Může nám už dnes, ale zejména v budoucnu pomoci energie využívat a nakládat s nimi mnohem efektivněji než dosud. Znamená totiž schopnost přesunout spotřebu nebo výrobu v čase.

S větším rozvojem obnovitelných zdrojů a nárůstem rozdílů mezi cenami v jednotlivých časech je totiž nutné i výhodné spotřebu v čase přizpůsobit. Tedy nespotebovat elektřinu ve chvíli, kdy je jí nedostatek, a naopak ji spotřebovat, když je jí dost.

Na úrovni jednotlivce by měla flexibilita přinést finanční benefity – za tento posun vám totiž zaplatí agregátor flexibility. Zásadně však může pomoci na úrovni systému. Ve studii, kterou jsme letos zpracovali, jsme ukázali, že pokud bychom v Česku začali řídit flexibilitu, dokážeme snížit potřebu klasických, především plynových zdrojů ve špičkách o 0,9 až 1,3 GW. Nebude tak potřeba tolika záložních zdrojů a mírně se sníží i závislost soustavy na plynu. Pro lepší představu: podobně velký výkon má například nový blok v Dukovanech nebo uhelná elektrárna v Počeradech. Flexibilita by navíc mohla pomoci nahradit fosilní zdroje obnovitelnými. Dokáže přispět ke stabilitě sítě a vyhladit krátkodobé výkyvy obnovitelných zdrojů.

Dobrou zprávou je také to, že flexibilita by umožnila využít energii z obnovitelných zdrojů, která by případně byla navíc. Tím pádem by se nemusela ve větším množství

vyvážet nebo jinak omezovat. Konkrétně má domácí síť potenciál navýšit podíl výroby z obnovitelných zdrojů až o 2 % ročně.

Pozor na novou závislost

Čeho se v souvislosti s vytvářením budoucí energetické koncepce obávám, je naše závislost na surovinách a výrobních kapacitách obnovitelných technologií. Transformace totiž vyžaduje využití velkého množství nerostných surovin, jako je lithium, grafit, měď, kadmium a mnoho dalších, které v Evropě často netěžíme. A například fotovoltaické panely nebo baterie se kvůli nákladům vyrábějí především v Číně. Tím pádem naše závislost zase narůstá. Transformace energetiky proto bude stát znovu před stejným rozhodnutím, jako tomu bylo u plynu. Budeme poměřovat cenu a naši nezávislost.

Přesto ale věřím, že z této krize nakonec Evropa vyjde energeticky v lepší kondici. Kromě energetické efektivity nám může pomoci digitalizace a moderní technologie na straně spotřeby a obnovitelné zdroje na straně výroby. Budeme potřebovat i další spolehlivé zdroje. Jako tranzitní zdroj měl sloužit plyn, ale to se teď nejeví jako vhodné řešení, takže jaderná energetika zažije nový růst.

Trh už nebude takový, jaký jsme znali

Co nás tedy čeká? V krátkém horizontu je zásadní cena plynu – a ta se bohužel odhaduje těžko. Každopádně jsou před námi dvě zásadní zimy a pak by se měla situace pomalu stabilizovat. Počasí ovlivnit nemůžeme, ale jsem docela optimistický, pokud jde o to, jak domácnosti i firmy omezí spotřebu a závislost na plynu. Myslím, že v tomto směru můžeme být ještě na jaře relativně pozitivně překvapeni.

Dlouhodobě předpokládám v průměru spíše pokles cen elektřiny. Zároveň lze ale očekávat velkou volatilitu cen. Nejspíš uvidíme ceny často padat k nule, ale v dobách nedostatku zase naopak vyskakovat vysoko. Trh už nebude takový, jaký jsme znali, ale kdo se bude umět přizpůsobit, ten na tom bude výrazně lépe.

Prokop Čech

Autor je hlavním analytikem společnosti Nano Energies, kde se zaměřuje na predikce výroby z obnovitelných zdrojů a kvantitativní analýzu moderních energetických řešení.

Generační obměna ve firmách

Úspěšnost snahy udržet podnik v majetku rodiny v čase klesá, říká Hanna Zikmundová

O tom, že zdaleka ne všechny pokusy o převody firem na další generaci končí úspěchem a proč tomu tak je, ale i o tom, jaké bývají hlavní překážky při prodeji podniku a jak s tím svým klientům pomáhá Komerční banka, jsme si povídali se šéfkou jejího poradenského týmu Corporate Finance.

Generační obměna v tuzemských firmách začala už před několika lety. Dá se říct, jaká je situace dnes?

Když se bavíme o generační výměně, typicky máme na mysli předání kontroly nad vedením rodinného podniku. Nemůžeme samozřejmě mluvit o začátku generační obměny jako o ohraničené fázi v hospodářství, protože jak rodiče postupně předávají velení v podniku dětem, budou průběžně nastupovat vnoučata atd.

Někdy je těžké určit, v jakém okamžiku přesně došlo k obměně, a proto ani nelze jednoznačně stanovit počet podniků, ve kterých se již tento proces uskutečnil. Podle našich odhadů nicméně nyní probíhá první generační obměna u firem založených po revoluci, zatímco u těch, co přežily socialismus, probíhá už třetí. Některé zdroje, například AMSP ČR, uvádějí, že do roku 2017 zahájilo obměnu 36 % firem a do konce roku 2022 to bude dalších 15 %, takže jsme tak v polovině. Nelze ale předpokládat, že ve všech případech šlo o obměnu v tom smyslu, že byl podnik předán v rámci rodiny. Naopak je potřeba vycházet z toho, že podstatná část podniků byla prodána mimo ni.

Podle některých zahraničních studií zůstane po převodu na druhou generaci v majetku původní rodiny jen asi polovina firem a po převodu na třetí generaci už jen zhruba pětina. Potvrzují se podle vašich zkušeností tyto údaje i v ČR?

Hanna Zikmundová říká

„Až 70 % prodejů firem bez poradce není dokončeno.“

Komunistický režim přerušil kontinuitu fungování a historii valné většiny rodinných podniků, takže není možné sledovat či mezinárodně porovnat „ředění“ rodin, resp. původních majitelů v průběhu času a generací.

Pokud máme vyjít ze zahraničních statistik, které vy dávají různé asociace, tak odhadem 70 % rodinných podniků nezůstává v majetku zakladatelské rodiny, což koresponduje se stejným procentem podniků, kde stávající majitel či majitelé předpokládají prodej mimo rodinný okruh. Některé podniky i zaniknou, což je důsledkem toho, že se nepovedlo najít nástupce ani podnik převést na jiný subjekt (např. prodejem).

Jaké jsou tedy hlavní příčiny toho, že zdaleka ne všechny pokusy o převody firem na další generaci končí úspěchem?

Obrazně řečeno, příčin je tolik, kolik je podniků. Dají se však zhruba shrnout do několika typických. Někdy zakladatel rozhodnutí odkládá, takže proces začíná moc pozdě, tedy v pozdním věku původního vlastníka, ale také nástupce. Dalším důvodem bývá absence vhodného nástupce, popř. to, že on nemá zájem. Představa mladší generace o dalším směřování rodinného podniku může být natolik odlišná od představy rodičů, že se na předání jednoduše nedohodnou.

Hodně se mluvilo o tom, že otcové zakladatelé, tedy první novodobá generace podnikatelů po komunistické totalitě, se často k předání „žezla“ nástupnické generaci moc nemá, že se jim zkrátka nechce opustit to, co vybudovali. Byla to skutečně velká překážka?

Vídáme klienty, kteří se do svých 70 či někdy i 80 let věnují podniku, který vybudovali, založili, privatizovali, zachránili... A je naprosto pochopitelné, že si ve většině případů vytvořili k tomuto podniku citovou vazbu. Je totiž mnohdy postaven na „potu, krvi a emocích“ zakladatele nebo i celé rodiny, jedná se o životní dílo a nelehko se opouští. Navíc hraje roli i osobní situace, kdy předání podniku znamená konec určité životní fáze.

Tito majitelé často cítí sociálně-politickou či morální odpovědnost vůči svému okolí, chtějí zůstat bydlet tam, kde jsou, a v případě prodeje podniku mimo rodinu pociťují obavu o zachování zaměstnanců a dobrého odkazu obci.

Co bývá na základě vašich zkušeností hlavní překážkou při prodeji podniku?

Nejčastěji narážíme na nerealistická cenová očekávání prodávajících a dále na jejich neochotu svěřit proces prodeje do rukou transakčního poradce. Proávající mají pocit, že svůj podnik umí prodat sami, často s argumentem, že „ho znají nejlépe“. Podceňují složitost a extrémní pracnost prodejního procesu, neuvědomují si výhody, které poradce přinese – ať už je to možnost „schovat se za něj“, nebo i výsledná vyšší prodejní cena. Statistika uvádí, že 70 % transakcí započatých bez poradce není dokončeno. Navíc pro kupujícího je zapojení transakčního poradce signálem, že prodávající to s prodejem myslí vážně.

Jak dále, kromě toho, co jste právě uvedla, KB svým klientům pomáhá, pokud se rozhodnou pro prodej firmy mimo rodinu?

Svým klientům, ale i neklientům se zájmem o naše služby nabízíme plný transakční servis, takzvaný one-stop-shop. Zpracujeme dokumenty nutné pro oslovení potenciálních zájemců, ty oslovíme a řídíme další komunikaci s nimi, vše se souhlasem našeho mandanta a ve spolupráci s ním. Podle charakteru prodáváných aktiv či podniku oslovujeme tuzemské nebo mezinárodní potenciální zájemce, abychom vytvořili relevantní konkurenční prostředí a tím zvýšili prodejní cenu. Pro účely vyjednávání i pro samotného mandanta připravíme ocenění prodávané společnosti. Společně s naším mandantem vytvoříme prodejní i komunikační strategii a pomůžeme doplnit poradenský tým o případně nutné specialisty či právní poradce. Řídíme celý komplex investorské prověrky a odlehčujeme mandantovi od agendy spojené s prodejním procesem.

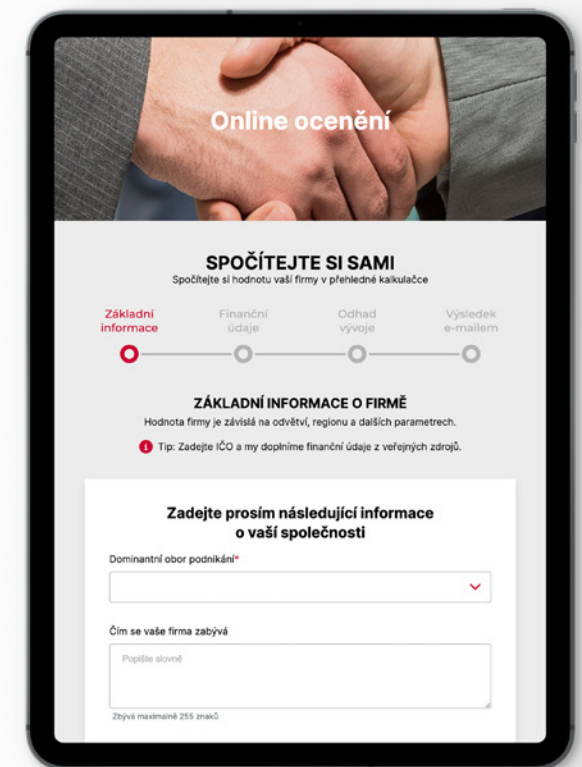
Jak je to v případě menších společností?

Těmto firmám, kde by náklady na plný transakční servis byly příliš velké v poměru k prodejní ceně, nabízíme možnost in-

zerovat jejich prodej v rámci interní sítě naší banky, u které využijeme sílu naší korporátní sekce k nalezení potenciálního zájemce. Tím, že se jedná o interní nástroj banky, je plně pod naší kontrolou a můžeme prodávajícímu garantovat naprostou diskrétnost.

Pokud jsou splněny podmínky pro takový typ transakce, nabízíme i prodej akcií na veřejném trhu, tedy na Burze cenných papírů Praha. Jedná se o velice specifický typ prodeje a je poměrně náročný, navíc je potřeba počítat s delším časovým úsekem pro dokončení prodeje.

A ještě bych ráda doplnila, že v rámci KB dále nabízíme související služby, jako je možnost financování koupě podniku pro kupujícího, společně se servisem při převodu podílů či akcií. KB Private Banking pak může navázat a prodávajícímu nabízí služby Wealth Management a služby v oblasti svěřenských fondů.

Spočítejte si hodnotu firmy na naší kalkulačce

Komerční banka svým klientům z korporátního sektoru poskytuje komplexní poradenský servis při koupi a prodeji firmy ve všech fázích tohoto procesu; více o službách na odkazu KB M&A Point. V rámci této služby jsme pro ně na našem webu vytvořili online kalkulačku, s jejíž pomocí si sami mohou jednoduše svoji firmu ocenit.

Roger Platba vylepší vaše cashflow

Finančně-technologická společnost Roger poskytuje společně se skupinou Komerční banky, jejíž je součástí, službu Roger Platba. Ta zkracuje splatnosti faktur na tři dny, a tak výrazně vylepšuje cashflow svých klientů.

Pro podnikatele je to samozřejmě mimořádně užitečná pomoc. Například když získají novou zakázku a splatnost je příliš dlouhá, když současný odběratel prodlouží splatnost faktur, popřípadě když v rámci sezonních výkyvů podnikatel řeší nedostatek hotovosti způsobený nárůstem pohledávek apod.

Zajímá vás, jak to celé funguje? Jedná se o tři jednoduché kroky:

1. Podle uvážení a potřeb vyberete faktury a termíny jejich profinancování.
2. Zašlete je online do Rogera prostřednictvím účetního softwaru nebo elektronickou komunikací EDI, e-mailem či vyfocení přes aplikaci Roger.
3. Do tří dnů máte peníze na účtu: 75 % z hodnoty faktury ihned, 25 % po proplacení faktury odběratelem.

Pokud by vás služba zajímala, je možné si ji jednoduše sjednat online, po telefonu anebo na jakékoli pobočce Komerční banky.

Export Journal komentuje

„Když je splatnost faktur příliš dlouhá nebo chybí hotovost v důsledku nárůstu pohledávek, Roger Platba může pomoci.“

Klientský servis KB

Používání BankID rychle roste

Jednotnou platformu pro elektronickou identifikaci, tzv. BankID, již využilo přes 1,4 milionu bankovních klientů. Firmám služba uleví i vydělá.

BankID je státem uznávaná identifikační metoda, která usnadňuje komunikaci Čechů se státní správou i soukromými společnostmi. Banky tuto službu poprvé zprovoznilý začátkem loňského roku a od té doby ji využilo více než 1,4 milionu jejích klientů.

Před spuštěním platformy bylo v Česku registrováno 400 000 identit a nyní je jich téměř 5,5 milionu. Bankovní identitu využívá na 70 % uživatelů, kteří se přihlašují k online službám státu, přičemž celkový počet přihlášení ke státním portálům stoupl za poslední rok na 17,1 milionu.

Od identifikace po aktualizaci údajů

BankID se ukazuje jako skvělé řešení nejen pro poskytovatele služeb, ale také pro provozovatele e-shopů a internetových

portálů, kde je nutné ověřit totožnost klientů. Například při uzavírání smluv či provádění změn v rámci využívaných služeb a tarifů. To vše lze vyřídit online, a ušetřit tak firemní čas i peníze. Vedle usnadnění celého procesu se touto cestou rovněž snižuje množství podvodů. S BankID je totiž možné ověřit totožnost zákazníka až na úrovni požadavků zákona o praní špinavých peněz (tzv. AML).

BankID nabízí hned několik služeb v jednom. Pokud například provozujete e-shop nebo klientský portál, využijete službu CONNECT pro online přihlašování klientů apod. S implementací a výběrem vhodné služby pro vaši firmu vám poradíme i v Komerční bance. Pro více informací nás kontaktujte na +420 955 512 220 nebo na BankID_podpora@kb.cz.

UŽ 30 LET JSME SPOLEHLIVÝM PARTNEREM ČESKÉHO EXPORTU

Odběrateli vaší firmy **pojistíme** úvěr na koupi dodávky, a ten vám tak může zaplatit kupní cenu ihned po převzetí zakázky.

Vaší firmě pojistíme **faktury s libovolně dlouhou splatností**, od několika dnů až po 10 let. Fakturu s pojištěním EGAP můžete **prodat bance**, a tím ihned získat finanční prostředky.

Pojistíme vaše **výrobní náklady** i riziko **nepřevzetí zboží** zákazníkem.

Váš **zahraniční podnik** pojistíme proti **vyvlastnění** a ochráníme i možnost **převzetí dividendy**. Poskytneme vám pojištění také na **financování investice** v případě, že podnik v zahraničí kupujete či budujete.

www.egap.cz

KLIKNI PRO EXPORT

Solární energetika

Česká solární mizérie

V solární energetice Česko brutálně zaspalo. Obzvlášť v současné situaci je mimořádně důležité pokusit se ztrátu dohnat. Podaří se to?

„Výroky typu ‚my jsme vám to říkali‘ samozřejmě ničemu nepomohou, ale faktem je, že už řadu let varujeme před tím, jak špatné podmínky pro rozvoj nejen solární energetiky, ale celého segmentu obnovitelných zdrojů energie (OZE) v ČR jsou a že se nám to vymstí,“ říká Jan Krčmář, ředitel Solární asociace. A přesně k tomu také podle něj došlo. Výstavba OZE je nedostatečná, přístup ČR odradil dlouhodobé investory, distribuční soustava nebyla pro fotovoltaiku dostatečně přízpůsobena atd.

A teď, když Evropa dostala tvrdý ruský direkt, konečně pochopila, že léta budované závislosti na churavějícím východním obrovu je potřeba se co nejdřív zbavit. Což mimo jiné znamená horečné budování alternativních energetických infrastruktur, a tedy samozřejmě také solárních elektráren.

Nedostatek firem, nepřipravená distribuční síť, zácpa na úřadech

V posledních měsících logicky vznikla po fotovoltaice doslova masivní poptávka i v ČR, protože, jak říká Jan Krčmář, je to nejrychlejší způsob, jak si snížit cenu elektřiny. Jen za první pololetí roku 2022 bylo nainstalováno víc elektráren než za celý loňský rok. Jenže současně s tím se roky bobtnající problém začíná projevovat v plném rozsahu. Mimo to, že spousta lidí si podle šéfa asociace fotovoltaiku dovolit nemůže, takže

Jak podle Jana Krčmáře zrychlit rozvoj fotovoltaiky

„Podle mého je potřeba především definovat tzv. ‚go-to‘ zóny pro OZE, tedy plochy, na kterých se tato zařízení mohou stavět. A současně klasifikovat výrobní elektřiny jako veřejnou technickou infrastrukturu,“ říká Jan Krčmář. Pokud by totiž podle něj stát například stanovil, že se výrobní obnovitelných zdrojů energie mohou stavět bez změny územního plánu – například s tím, že to nelze v národních parcích či na úrodné půdě – a zároveň je označil jako strategické stavby, které není možné blokovat, byl by to důležitý signál podpory. Další věc je klasifikace OZE jako stavby veřejného zájmu. A malým fotovoltaikám na rodinných domech by podle šéfa Solární asociace výrazně pomohlo zrušení tzv. „měření po fázích“, které je v EU unikátní a projekty oproti jiným státům unie výrazně prodražuje.

ta pomáhá zejména ekonomicky dobře situovaným majitelům domů, se v plné nahotě projevuje celá řada dalších bolavých míst.

V ČR například neexistuje dostatek firem, které by dokázaly poptávku po instalacích solárních panelů uspokojit. Teprve v posledních měsících nové společnosti vznikají. „Navíc na masivnější využívání solární energie není připravena ani distribuční soustava, takže se v mnoha lokalitách zhruba osm z deseti žadatelů dozví, že připojení nebudou, protože kapacita v síti není dostatečná,“ vypočítává šéf Solární asociace. A doplňuje, že problémy mají i Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a Státní fond životního prostředí. Obě instituce by potřebovaly víc pracovníků, kteří by zajistili rychlejší zpracování žádostí. Nápor podle něj nezvládají ani stavební úřady a k tomu všemu situaci ještě komplikují památkáři.

Evropa horečně zvyšuje výkon, ČR spí

Statistiky dávají Janu Krčmářovi za pravdu. Především ukazují, že byť je v ČR v posledních letech zřejmý pozitivní trend, kdy například v roce 2019 i 2020 vzrostl počet instalovaných fotovoltaických elektráren téměř dvojnásobně – i když v loňském roce bylo patrné zpomalení –, stále zaostáváme za většinou Evropy. Jak vloni uvedla Solární asociace, i v „uhelném“ Polsku či sousedním Rakousku se staví mnohem víc solárních elektráren než v tuzemsku. A třeba v Maďarsku byl koncem roku 2020 instalovaný výkon fotovoltaiky desetkrát vyšší než u nás.

Na rozvoj OZE přitom hodně tlačí například Evropská komise a v mnoha unijních zemích je to také jasně vidět. Státy samozřejmě logicky reagují i na vývoj způsobený ruskou válkou, která přinesla mimo jiné energetickou krizi. Například v Německu byly stanoveny povinné plochy pro větrné elektrárny, které si musí určit každá obec. Rumunsko zase schválilo výstavbu fotovoltaiky bez nutnosti změny územního plánu, a podobné kroky se připravují i v dalších zemích.

Kde to vážne?

Že má ČR stále tak málo instalovaného výkonu solárních elektráren, je způsobeno především tím, že se tu dosud téměř nestavěly větší solární parky. To se už naštěstí začalo pomalu měnit, především díky Modernizačnímu fondu, který pro období 2021–2030 zřídila Evropská komise. Fond poskytuje členským státům Evropské unie miliardové investice na rozvoj nízkouhlíkových technologií, modernizaci energetických systémů a zlepšení energetické účinnosti. V ČR vzniklo prvních pár projektů financovaných z fondu už vloni a letos na jaře oznámilo Ministerstvo životního prostředí, že schválenou dotací z Modernizačního fondu získalo prvních 56 projektů na stavbu velkých fotovoltaických elektráren.

Jenže jak se bohužel dalo s ohledem na dosavadní české zkušenosti očekávat, zatím vůbec není jisté, kolik jich nakonec skutečně vznikne. Výsledek může být poměrně žalostný. Jak totiž informoval týdeník Hrot, politici zatím nebyli schopni vytvořit odpovídající podmínky k tomu, aby mohly být velké fotovoltaické elektrárny opravdu postaveny. Především jde o to, že se na Ministerstvu průmyslu a obchodu zasekly klíčové novely zákonů, které by byly mimo jiné zaměřené právě na velké solární parky.

Jan Krčmář je přesvědčen, že v této neveselé situaci si nemůžeme dovolit luxus zabývat se problematikou solární energetiky komplexně a řešit všechny možné detaily. Naopak je potřeba rychle provést několik zásadních změn, které mohou současný stav „odšpuntovat“, a začít konečně pomáhat lidem v boji proti smrtícím cenám energií (více viz box).

„Chci jasně říct, že to, co od státu potřebujeme především, je odstranění zmíněných překážek,“ zdůrazňuje ředitel Solární asociace. Podle něj to navenek rozhodně nevypadá, že by si lidé na odpovědných místech v ČR uvědomovali – na rozdíl od prakticky celého zbytku Evropy –, že by to měla být priorita. A tak byť premiér Fiala na jaře slíbil obnovitelným zdrojům energie masivní podporu, Česko zatím neudělalo ani jednu věc, která by rychlejšímu rozvoji pomohla, uzavírá Jan Krčmář.

Jan Krčmář,
ředitel Solární asociace

Energetické poradenství

Klientům nově nejen poradíme, jaké změny v oblasti energetiky udělat, ale také jak je financovat

Komerční banka se letos v létě stala 100% vlastníkem společnosti ENVIROS, tuzemského lídra v oblasti energetického poradenství. Proto jsme se zeptali Jaroslava Vícha, ředitele společnosti ENVIROS, a také Jana Hanuše z KB Advisory na to, co všechno by tohle spojení mělo přinést.

Komerční banka informovala o akvizici společnosti ENVIROS v polovině července. Od té doby sice zatím uplynula jen krátká doba, ale přesto: Jak oba hodnotíte to, co se zatím z hlediska propojování ENVIROS a KB Advisory povedlo?

J. H.: Propojení hodnotíme velmi pozitivně. Pro spojení se společností ENVIROS jsme se rozhodli především pro jejich vysokou odbornou kvalitu a zkušenosti z klíčových oborů energetiky a životního prostředí. V současné době intenzivně pracujeme na tom, abychom se vzájemně poznali a maximálně těžili z tohoto potenciálu.

J. V.: Pro nás propojení s bankou znamená nový rozměr služeb, které umíme klientům nabídnout, nové potenciální klienty a samozřejmě řadu nových kolegů. Od prvních týdnů pochopitelně pracujeme i na propojení z provozního hlediska.

Export Journal komentuje

„Klienti Komerční banky často netuší, že banka umí nabídnout energetický či vodní audit nebo poradit se strategií ESG.“

Jak to funguje v praxi? V tiskové zprávě jste mimo jiné uvedli: „Cílíme také na užší propojení poradenských služeb a financování například v oblasti energetických úspor nebo certifikace budov.“ Co přesně to znamená?

J. H.: Na hodnocení našeho propojení je z tohoto pohledu ještě brzy. Nicméně očekáváme, že klientům budeme schopni poradit nejen v tom, jaké změny v oblasti energetiky udělat, aby uspořili a snížili svoji uhlíkovou stopu, ale také jak navrhovaná opatření financovat. A to buď pomocí dotací, nebo úvěrového financování. To je naše silná stránka, tedy že klienti získají renomovaného finančního partnera pro další rozvoj směrem k udržitelnějšímu byznysu, který jim pomůžeme naplánovat. Certifikace budov je také velmi zajímavou oblastí, ať už například plánujete investovat do rozšíření svého podniku a stavět, nebo chcete certifikovat stávající budovy, protože je to součástí vaší strategie udržitelnosti. Experti ve společnosti ENVIROS umí v obou případech poradit s certifikací BREEAM a Komerční banka umí návazně takové investice financovat Zeleným úvěrem. To je to praktické propojení.

Jakou výhodu(y) vlastně klientům spojení Komerční banky a společnosti ENVIROS přináší? Tedy kromě skutečnosti, že mají de facto všechno, tedy jak poradenství, tak financování, „pod jednou střechou“?

J. V.: Klienti Komerční banky často netuší, že banka umí nabídnout energetický či vodní audit nebo poradit se strategií ESG, a to je ta výhoda, kterou klienti banky získali. Kvalitní environmentální a energetická strategie firmy zároveň znamená i snížení rizika v oblasti udržitelnosti, což konečnou zájmu i banky při financování.

J. H.: Přesně tak, všechny banky se budou muset klientů ptát, co v oblasti udržitelnosti dělají, posuzovat jejich rizikovost z hlediska udržitelnosti. Komerční banka umí navíc těm, kdo mají jasné ESG cíle nebo plánují konkrétní zelené investice, nabídnout lepší podmínky financování. Věříme, že klienti společnosti ENVIROS budou moci dosáhnout na úvěry vázané na cíle udržitelnosti nebo zelené investiční úvěry, které jsou výhodnější.

Pane Hanuši, v tiskové zprávě jste rovněž uvedli, že ENVIROS působí také jako nezávislý poradce pro financování energeticky úsporných projektů a projektů obnovitelných zdrojů. Jak si dnes mohou být klienti jisti, že práce společnosti ENVIROS (tzn. výsledky analyzování potřeb jednotlivých klientů a z toho vyplývající doporučení) není ovlivněná tím, že jeho vlastníkem je Komerční banka, jejímž cílem je pochopitelně financování projektů?

J. H.: V posouzení energeticky úsporných projektů jde zejména o porovnání a výběr vhodné technologie, vyhodnocení předpokládaných nákladů na investici a její provoz a samozřejmě o srovnání a vyhodnocení energetických úspor různých variant. Klient se může rozhodnout, jaké financování a od koho využije. Hodnocení rizik bankou podléhá přísné regulaci ČNB, takže není možné, a není to ani v zájmu banky, financovat nevýhodná řešení. Zájem banky, klienta i společnosti ENVIROS tady vidím jasně v souladu.

Pane Vích, jak byste na základě svých zkušeností zhodnotil současný stav, pokud jde o energetickou efektivitu a environmentální šetrnost významných firem a institucí ve střední Evropě? Například jak velká část těchto firem je podle vašeho odhadu schopná dostát těm nejpřísnějším standardům, v čem mají podniky z tohoto hlediska největší rezervy a jak si v tomto srovnání vedou tuzemské firmy, popřípadě zda mají rezervy způsobené nedostatkem finančních zdrojů atd.

J. V.: I ve střední Evropě se už přístup firem změnil. Přes prvotní nedůvěru a pesimismus v otázkách udržitelnosti, jejichž hlavní součástí je energetika a environmentální šetrnost, se posouváme k proaktivitě. Současná energetická krize a strmý

Jaroslav Vích
CEO
ENVIROS, s.r.o.

Jan Hanuš
Jednatel KB Advisory
Komerční banka a.s.

růst cen energií je dalším a určitě nejzásadnějším impulzem pro změnu. Udržitelnost byla dříve doménou zejména nadnárodních společností, ale dnes i české podniky, které jsou součástí globálních dodavatelských řetězců, pociťují tlak svých odběratelů ať už na dekarbonizaci, nebo komplexní vykazování ukazatelů udržitelnosti. Proto začínají uvažovat nebo rovnou realizovat opatření, která jim zajistí konkurenceschopnost i do budoucna.

Nedostatečné financování z mého pohledu limitem není. Pro řadu oblastí se nabízí dotační financování, které klienti mohou využít. Je potřeba mít ale připravené projekty a umět o dotaci správně požádat, což je také naší výhodou, to umíme také nabídnout. Pokud se jedná o bankovní financování, klienti samozřejmě musí projít klasickým posouzením spojeným se žádostí o bankovní úvěr, ale jinak nevidím na trhu žádnou bariéru.

Česká ekonomika ztrácí energii

České hospodářství prochází mělkou recesí, která je důsledkem klesající poptávky a drahých energií. Ty na tuzemské domácnosti dopadají již delší dobu. Postupně se přidávají i problémy v produkčním sektoru, zejména ve světle německé recese. I náš největší obchodní partner zaznamená na přelomu roku mírnou recesi. Vládní opatření v boji s drahými energiemi pomohou snížit inflaci, její vrchol je tedy již za námi. Jejího návratu do inflačního cíle se ale dočkáme až za více než dva roky. Nová bankovní rada s ní zvyšováním úrokových sazeb bojovat nehodlá. Nadále ale bude svou intervenční aktivitou bránit oslabování koruny.

V recesi již jsme, ven z ní až na jaře

Zatímco v letech 2020 a 2021 prakticky celou globální ekonomiku, samozřejmě včetně té naší, ovlivňovala pandemie koronaviru, respektive restriktivní opatření vlád s cílem zamezit šíření nemoci, rok 2022 se nejenom do ekonomické historie zapíše jako válečný rok. Dopad zejména na evropské, a ještě více na české hospodářství je nejmarkantnější v oblasti energií. Z pohledu cenové dostupnosti energetických komodit lze Česko zařadit dokonce mezi nejzranitelnější země. Pokud jde o energetickou náročnost produkce, je naše země druhá nejnáročnější v Evropě, v podílu energetických výdajů tuzemských domácností na jejich celkových výdajích nám patří dokonce prvenství.

Nicméně ukazuje se, že česká ekonomika zatím byla vůči dopadům energetické krize a vysoké inflace poměrně odolná. V prvním čtvrtletí letošního roku vzrostla mezičtvrtletně o 0,6 %, v tom druhém její růst pouze nepatrně zpomalil na 0,5 %. K mezičtvrtletnímu růstu ekonomiky ve druhém čtvrtletí přispělo především pokračující hromadění zásob, které souviselo s narušením dodavatelských řetězců umocněným válkou na Ukrajině. Skladové zásoby nedokončených výrobků tak kvůli chybějícím dílům nadále rostly, zatímco čistý vývoz klesal. Spotřeba domácností v důsledku přetrvávající vysoké inflace a nejistoty pokračovala v sestupné tendenci, její pokles byl však podle revidovaných dat mírnější. Kromě zásob růst ekonomiky ve druhém čtvrtletí podpořily i fixní investice firem, motivované pokračujícím nedostatkem pracovních sil a narůstajícím tlakem na snižování spotřeby energií. Po předchozím poklesu se k růstu vrátily rovněž investice vlády. Druhá polovina roku již zřejmě bude ve znamení ekonomického poklesu, jak naznačila

Jan Vejmelek, hlavní ekonom Komerční banky

předběžná data za třetí čtvrtletí. Zatímco spotřeba domácností již reálně klesá více než rok, nyní dochází dech i průmyslové produkci. Výjimkou je ta automobilová, která ale díky postupnému zlepšování situace v dodavatelských řetězcích dobíhá a vyřizuje nedokončené objednávky z minulosti. Recese bude mělká a podle naší aktuální prognózy se z ní dostaneme ve druhém čtvrtletí příštího roku.

Ani recese druhé poloviny tohoto roku však nepokazí letošní celoroční výsledky. První pololetí totiž bylo opravdu robustní. Měřeno reálným HDP si česká ekonomika dle naší

prognózy polepší o cca 2,7 %. Současnou recesi ale odnese rok 2023. I když recese bude mělká, oživení bude pomalé. Pro příští rok tak přepokládáme pouze minimální reálný vzestup tuzemského hospodářství, zhruba o 0,5 %. Dosažení předpandemické úrovně ekonomické aktivity očekáváme až ve třetím čtvrtletí příštího roku.

Ani recese trh práce dramaticky nezhorší

Přes nastupující recesi zůstává situace na trhu práce napjatá. Nezaměstnanost se nachází v blízkosti předpandemických úrovní, které byly rekordně nízké. Počet volných pracovních míst stále znatelně převyšuje počet nezaměstnaných registrovaných na úřadech práce. Námi očekávaná mělká recese podle nás přinese jen drobné zhoršení – v případě obecné míry nezaměstnanosti její růst do blízkosti 3 % ze současných zhruba 2,5 %. Kombinace vysoké zaměstnanosti a inflačního prostředí se promítne ve mzdovém vývoji. Růst průměrné mzdy v letošním roce podle našeho odhadu dosáhne 7,0 %, v tom příštím pak zrychlí na 12,2 %. I přes výraznou nominální dynamiku to však letos ani zdaleka nebude stačit na pokrytí vysoké inflace. Čekáme pokles reálných mezd v průměru o výrazných 6,9 %. Mzdová vyjednávání pro příští rok pak podle nás plně zohlední současné silně proinflační prostředí, což povede ke dvoucifernému růstu nominálních mezd. Dvouciferná však pravděpodobně bude nadále také inflace. V reálném vyjádření tak mzdy zůstanou v podstatě beze změny, a to ještě po již zmíněném hlubokém propadu v letošním roce. V obou letech by tak měl mzdový vývoj, i při takovémto nominálním růstu, zůstat za rostoucí produktivitou práce. K tlaku na růst mezd v příštím roce přispěje kromě napjatého trhu práce i skutečnost, že firmy byly prozatím schopny přenášet vyšší náklady na spotřebitele, a jejich finanční situace by tudíž měla zůstat solidní.

Inflace má vrchol za sebou, bude tu ale s námi dlouho

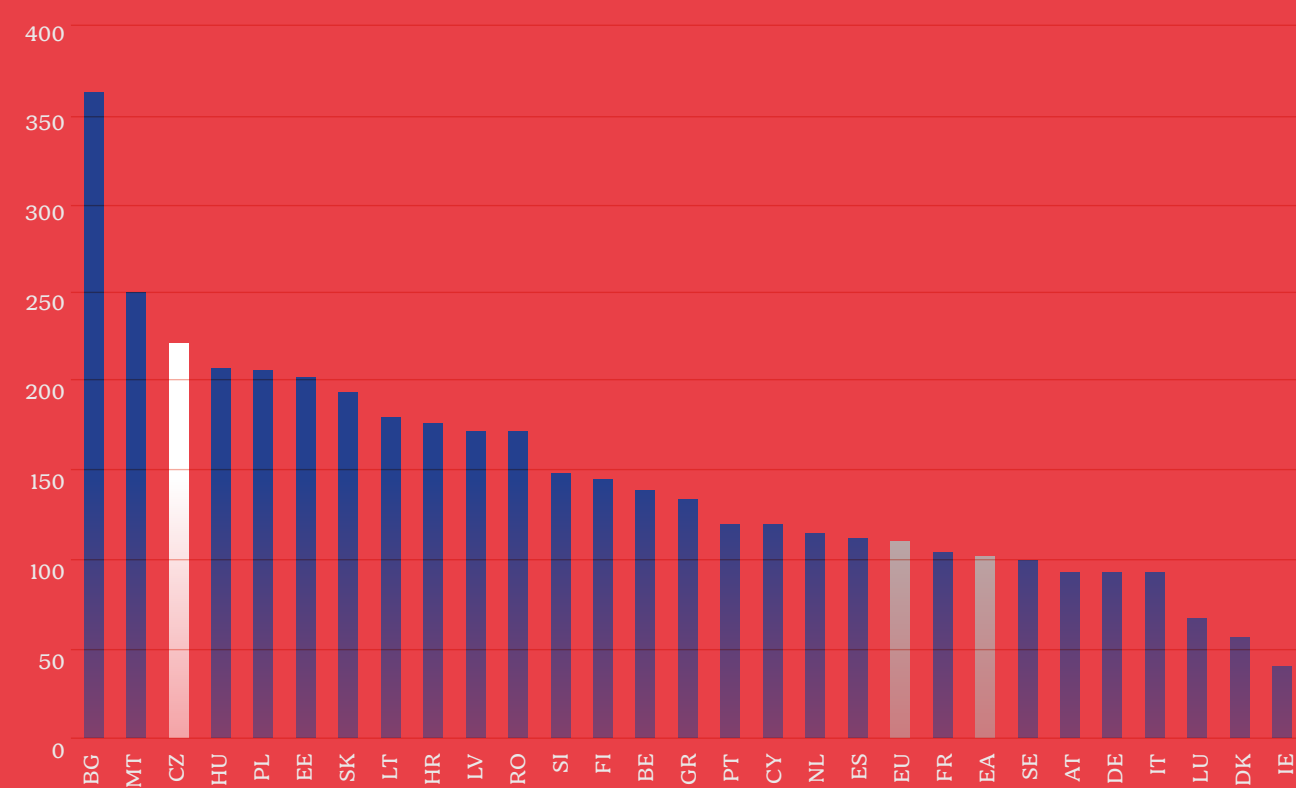
Česko zažívá největší inflační vzestup od první poloviny 90. let. Zatímco ještě na konci loňského roku činil meziroční vzestup spotřebitelských cen 6,6 %, již v únoru se dynamika přehoupla přes 10 % a prozatím se zdá, že kulminovala na 18,0 % v letošním září.

Inflace je široce založena, vzestup cen je patrný napříč spotřebním košem. Významnou roli sehrávají samozřejmě ceny energií, v širším pohledu pak dramaticky rostou náklady na bydlení jako celek. K tomu se přidávají ceny potravin, které reagují zejména na dramatický nárůst cen zemědělské produkce, hlavně v rostlinné výrobě. V neposlední řadě se v průběhu letošního roku zvedly ceny pohonných hmot. Zejména ve srovnání s eurozónou je ale patrná i výrazná akcelerace jádrové složky inflace, tedy bez cen energií a pohonných hmot. I ta se postupně vyšplhala z jednociferných hodnot až na 14,7 %, kde se od počátku letních prázdnin stabilizovala. V ní se promítají jak sekundární dopady dražších cen potravin a energií, tak samozřejmě poplatková složka. Tu povzbudila zejména bezprecedentní podpora fiskální i měnové politiky v době pandemie. Ovšem zatímco centrální banka začala již v loňském létě s otáčením kormidla měnové politiky, na straně hospodářské politiky se v podstatě ani s výměnou vlády nic nezměnilo. Veřejné finance nadále zůstávají jedním z významných zdrojů inflačních tlaků. Letošní deficit státního rozpočtu se nebude příliš lišit od toho z pandemického roku 2020. A ani pro rok 2023 to na výraznější úspory nevypadá.

Přelom roku bude ve znamení zvýšené proměnlivosti inflace, jak naznačila již říjnová data. Meziroční dynamika celkem výrazně spadla na 15,1 % ze zářijových 18,0 %. Hlavním

Energetická náročnost produkce reálného HDP (2020)

V kg ropného ekvivalentu na 1 000 EUR

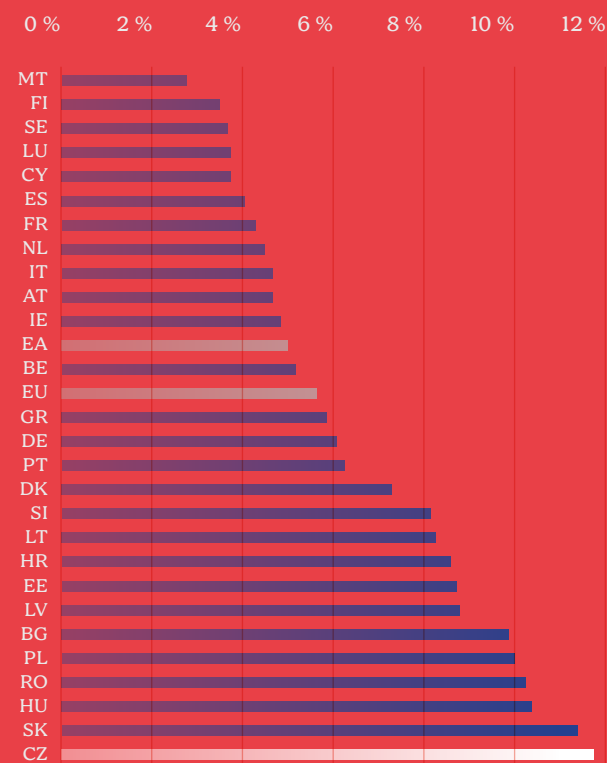
Zdroj: Eurostat, Ekonomický a strategický výzkum Komerční banky

- důvodem bylo zahrnutí vládních opatření úsporného tarifu a odpuštění poplatku na obnovitelné zdroje. A právě veškeré vládní kroky v boji s drahými energiemi budou inflačními čísly mávat. Letošní průměrná inflace se tak zřejmě bude pohybovat kolem 15 % a pro příští rok bude pouze o málo nižší – v průměru ji předvídáme kolem 12 %. Ústup inflačních tlaků bude hodně pozvolný, dvouciferných úrovní se zřejmě definitivně zbavíme až v roce 2024. Určující pak pro příští rok bude samotné lednové číslo, které je ale zatíženo obrovskou nejistotou. Obáváme se, že s novým rokem ještě přijde jedna inflační vlna, když se projeví další zdražení energií a odeznění vlivu úsporného tarifu. Její další akceleraci ale budou bránit vládní cenové stropy, u kterých ceny energií pravděpodobně setrvají po delší dobu.

ČNB chce stabilní sazby i korunu

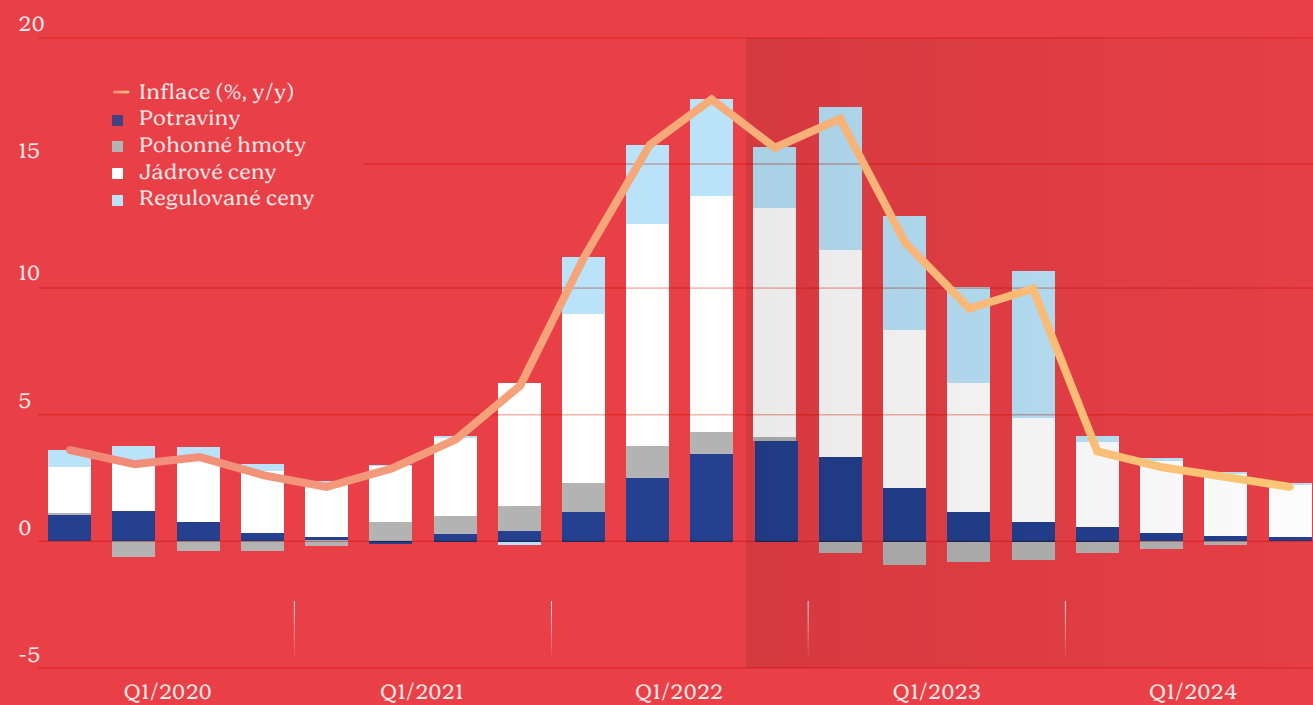
Česká národní banka pravděpodobně ponechá úrokové sazby na současné úrovni až do poloviny příštího roku, kdy by mohla začít s jejich postupným snižováním. Nová bankovní rada v čele s guvernérem Michlem dává nadále jasně najevo, ať už prostřednictvím dosavadních rozhodnutí, či vyjádření svých představitelů, že současná úroveň úrokových sazeb je podle ní již dostatečná ke zkrocení inflace. Zároveň ale chce úrokové sazby držet na vyšší úrovni delší dobu. ČNB zároveň brání svými slovy „nadměrné volatilitě kurzu koruny“, což jednoznačně interpretujeme tak, že brání jejímu oslabování. Samozřejmě na úkor devizových rezerv. Ty má ale v celosvětovém měřítku dostatečně vysoké. Výsledkem současné politiky tuzemské centrální banky tak je de facto stabilita úrokových sazeb i kurzu koruny. V situaci zřejmých makroekonomických nerovnováh typu dvojího deficitu (schodek veřejných financí i běžného účtu platební bilance) se tak může jednat spíše o zdánlivou stabilitu. Doufejme, že v příštím roce nepřijde tak zásadní šok, který by finanční trhy vyděsil.

Podíl nákladů na energie na celkové spotřebě domácností (2015)

Zdroj: Eurostat, Ekonomický a strategický výzkum KB

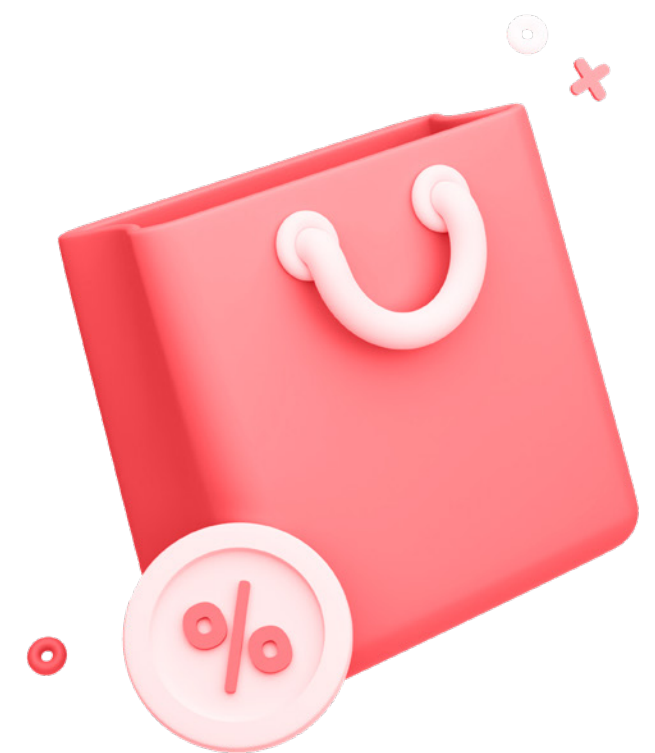
Inflace bude doznívat pouze zvolna

Zdroj: ČSÚ, Ekonomický a strategický výzkum Komerční banky

E-commerce: Zákaznický oblíbený online nákupní košík

Podnikání v e-commerce je velmi dynamicky se rozvíjející byznysový segment. Čím více zákazníků přes e-shopy nakupuje, tím naléhavěji pak jejich provozovatelé řeší, jaké bankovní a technologické produkty zvolit, aby udrželi zákaznickou zkušenost na vysoké úrovni.

Chut' nabízet své zboží a služby digitální cestou mají kromě velkých podniků už i společnosti, které k tomuto prodejnímu nástroji přistupovaly doposud spíše konzervativně. Ať už firma patří do jedné, či druhé skupiny, ve chvíli, kdy se jejímu e-shopu začne dařit, je dobré neztrácet čas a co nejdříve se poohlédnout po inovativních a funkčních řešeních, která mohou být pro další růst klíčová.

„Vaší firmě se online byznys slibně rozjíždí a počet zákazníků skokově roste. Vy ale postupně zjišťujete, že nejste schopni dostatečně rychle reagovat na novou objednávku nebo na požadavky vašich klientů na rozšířené platební metody, či dokonce splátkový program. Nebo možná potřebujete rozšířit skladové zásoby a nejste připraveni na financování sezonních špiček. V takových situacích je nejlepší poradit se s odborníky a zvážit využití služeb, které vám dokážou zajistit, že se procento dokončených objednávek výrazně zvýší,“ uvádí Renáta Gregová, Digital Product Sales Expert Komerční banky.

Právě Komerční banka se svými aliančními partnery poskytuje poradenství v oblasti e-commerce a nabízí firmám řadu bankovních i platebních nástrojů včetně technologických služeb na míru dle potřeb konkrétního e-shopu.

Většina spotřebitelů preferujících nákupy online vnímá jako hlavní výhodu čas, který ušetří tím, že si zboží mohou objednat kdykoliv a odkudkoliv. Přilákejte své stávající i nové zákazníky také na další benefity online nakupování, jako jsou široký výběr zboží skladem, více platebních možností, snadné a bezpečné přihlašování či nákupy na splátky. Spojte se s profesionály a vylepšete své podnikání v e-commerce!

Více informací o nabídce pro e-commerce najdete v korporátní části webu www.kb.cz.

Služby KB pro vaše podnikání v e-commerce

- **Nastavení základních bankovních služeb** tak, aby vám co nejlépe vyhovovaly.
- **Financování provozních potřeb** jako nákup zboží, rozšíření skladu, marketingové kampaně, pokrytí sezonní špičky nebo vytvoření rezervy na nečekané výdaje.
- **Automatické párování přijatých plateb přes API** pro rychlejší odbavení objednávek, a tudíž i lepší zákaznickou zkušenost.
- **Nejvýkonnější platební brána** s více než 50 platebními metodami na jednom místě, díky které vylepšíte konverzi dokončených plateb.
- **Nejrychlejší nákupy na splátky a rozložená platba** pro vaše zákazníky přímo v e-shopu, se kterými získáte nové objednávky, peníze ihned i provize za zprostředkování.
- **Ověření pomocí BankID.** Nejjednodušší, nejbezpečnější a nejdostupnější online metoda ověřování identity a podepisování dokumentů. E-shopům umožňuje buď jednoduché ověření plnoletosti, nebo také přihlášení do zákaznické zóny. Díky BankID získáte bezchybná data o svých zákaznících, která vám umožní například lépe customizovat nabídky.
- **Získání certifikátu „Udržitelný e-shop“.** Stanete se tak atraktivní pro jinou skupinu zákazníků.

EGAP Plus

EGAP Plus poskytne exportérům nové možnosti úvěrového financování

Aby se čeští vývozci dokázali vyrovnat s problémy, které přináší ruská válka na Ukrajině, zákonodárci připravili novelu zákona o pojišťování a financování vývozu se státní podporou.

V několika článcích jsme psali o tom, jak se čeští exportéři po ztrátě východních trhů intenzivně snaží hledat nová odbytiště. A to pochopitelně i v teritoriích, kde s sebou obchodování nese vyšší míru rizika, jako je třeba Střední Asie nebo Afrika. Mezi firmami zasaženými negativním vývojem je také řada výrobních podniků, které často musejí investovat do úpravy a modernizace svých výrobních programů. Nebo je postihují krátkodobé výpadky likvidity, a potřebují tedy úvěry na provoz či na investice do snižování energetické náročnosti, zvyšování ekologizace provozů, výroby atd. A bez státních záruk mnohdy na takové úvěry nedosáhnou.

Podnikatelé proto už poměrně dlouho říkají, že potřebují, zejména od institucí, jako je úvěrová pojišťovna EGAP, flexibilní nástroje k okamžitému použití. Také je podle nich nezbytné, aby EGAP disponoval dostatečně vysokými pojistnými limity pro konkrétní trhy. A budou to potřebovat třeba i ve chvíli, kdy skončí válka na Ukrajině a začne probíhat její obnova.

V této souvislosti byl často zmiňován program Covid Plus, který tuzemským firmám pomohl zvládnout bezprecedentní šoky, k nimž na trzích došlo v důsledku pandemie. Především tím, že jim umožnil získat potřebné úvěry, na které by zasažené společnosti bez tohoto programu a záruk EGAP vydávaných na jeho základě nedosáhly. Tento program teď posloužil českým zákonodárcům prakticky jako muštra pro pomoc firmám v současné krizi.

Program i pro menší firmy

Zákonodárci koncem listopadu dokončili legislativní proces, na jehož základě vstoupila v platnost novela zákona o pojišťování

a financování vývozu se státní podporou. Pro exportéry to znamená možnost využívat nový program nazvaný EGAP Plus, který jim v první řadě umožní získat úvěrové financování se zárukou EGAP. Celková částka úvěrů na jednoho příjemce, na niž bude záruka poskytnuta, nesmí překročit 15 procent průměrného celkového ročního obrátu příjemce za poslední tři uzavřená účetní období.

Dlouho diskutovaným tématem bylo to, jak bude nastaven souběh s předešlými covidovými programy (Covid Plus, Covid III a další). Výsledek je takový, že čerpání těchto předchozích programů nebrání poskytnutí úvěru v rámci nového programu EGAP Plus. „Pokud ovšem podnikatel čerpá úvěr v rámci covidových programů, maximální výše jeho úvěru v programu EGAP Plus bude o to nižší,“ upozorňuje Ondřej Bartoň, advokát ve společnosti White & Case.

Zároveň již bylo zveřejněno i nařízení vlády, které zakotvuje program EGAP Plus a stanovuje jeho důležité parametry, jako jsou například typy firem, které ho mohou využít, co k tomu potřebují atd. EGAP Plus je strukturovaný stejně jako jeho předchůdce, ovšem s několika rozdíly. Nařízení vlády říká, že je určen firmám, které mají sto a více zaměstnanců – týká se tedy i segmentu středních firem. (Oproti tomu Covid Plus mohly využít jen podniky s 250 a více zaměstnanci). Odměna hrazená EGAP za vystavení záruky bude stejná jako v případě programu Covid Plus. Jak ale podotýká Ondřej Bartoň, tato odměna bude pro menší firmy poloviční. Maximální částka úvěru pak je 1,2 miliardy oproti 2 miliardám v programu Covid Plus.

„Jelikož bude k těmto úvěrům poskytovat záruku EGAP, dává to bankám širší možnosti financování,“ upozorňu-

Export Journal komentuje

„I tam, kde by už firma normálně byla u dané banky na svém kreditním limitu, může díky záruce EGAP dosáhnout na dodatečné financování.“

je Ondřej Bartoň. „Takže i tam, kde by už firma normálně byla u dané banky na svém kreditním limitu, dává program možnost dosáhnout na dodatečné financování, samozřejmě při splnění jeho podmínek. Zástupci firem by se proto neměli bát se na banky obracet.“

Nový pojem exportně orientovaných podniků

Důležitou změnou, kterou novela přináší, je také rozšíření záberu podpory pro export. Ta se nebude vztahovat pouze na jednotlivé exportní smlouvy a transakce, ale i na oblast růstu exportního potenciálu. Rozšíření zákona o pojem exportně orientovaných podniků nabídne podle Svazu průmyslu a dopravy možnost získat podporu státu v oblasti růstu vývozního potenciálu, mezinárodní konkurenceschopnosti a získávání

Ondřej Bartoň, advokát ve společnosti White & Case, která je partnerem této rubriky

nových vývozních kontraktů díky komplexnějšímu přístupu státní podpory.

Bude k tomu docházet prostřednictvím financování např. investic a modernizace výrobních kapacit, materiálového předzásobení nebo třeba snížení energetické náročnosti a zvýšení ekologizace výroby. Jak k tomu dodává Ondřej Bartoň, toto ustanovení se propisuje i do zmíněného vládního nařízení, které k tomu stanoví pevné kritérium. Exportérům stačí prokázat, že podíl jejich vývozu dosahuje minimálně 25 procent obrátu firmy. To lze prokázat i nepřímou, pokud je podnik dodavatelem exportéra, který toto kritérium plní. Díky tomu mohou program využít i společnosti, které samy přímo neexportují.

Až bude připravena dokumentace

Kdy tedy budou moci společnosti program EGAP Plus začít využívat? Ondřej Bartoň vysvětluje, že kromě zveřejnění vládního nařízení EGAP společně s Českou bankovní asociací připravuje i nezbytnou smluvní dokumentaci, která se vztahuje k programu. Ta aktuálně vzniká.

„U předchozího programu Covid Plus bylo nejspolehlivější právě toto počáteční období, než se dokumentace k produktu mezi bankami a EGAP usadila. V tomto případě už by to ale mělo být výrazně jednodušší a rychlejší,“ myslí si Ondřej Bartoň. Samotné podávání a vyřizování žádosti by podle něj pro firmy nemělo být v porovnání s běžným úvěrovým procesem nijak zvlášť náročné. Především proto, že podniky se sto a více zaměstnanci už většinou mají v tomto směru velké zkušenosti.

Program EGAP Plus je sice důležitým, ovšem pouze krátkodobým řešením. Jeho platnost je stanovena do konce příštího roku, a pokud nedojde k prodloužení, nebude následně možné v jeho rámci poskytnout další úvěry. Jak tedy konstatovali zástupci Svazu průmyslu a dopravy, program nepřináší dlouhodobý koncept pro úpravu efektivní podpory českého exportu. Ten je ovšem podle nich potřebný, a proto prezident Svazu průmyslu Jaroslav Hanák odeslal ministrovi průmyslu a obchodu Jozefu Síkelovi dopis, ve kterém zdůrazňuje požadavek na vznik pracovní skupiny, která by novelizaci zákona, případně návrh nového zákona připravila.

Pandemie možná končí, ale její důsledky tu s námi budou dlouho

Přestože i dnes můžeme zcela běžně slyšet hlasy, podle nichž je covidová pandemie jen mnoho povyku pro nic, fakta ukazují něco jiného. Například podle Johns Hopkins University bylo ke konci září globálně potvrzeno přes 612 milionů případů onemocnění covidem-19 a více než šest a půl milionu potvrzených úmrtí.

Podle generálního ředitele Světové zdravotnické organizace (WHO) Tedrose Adhanoma Ghebreyesus jsme nikdy nebyli blíž k ukončení pandemie, což je jistě dobrá zpráva. Zavedení vakcín a terapií podle něj pomohlo zabránit mnoha úmrtím a varianta omikron, která se objevila koncem minulého roku, způsobuje méně závažný průběh onemocnění. Počet týdně hlášených úmrtí na covid-19 byl v polovině září nejnižší od března 2020, jak uvedla agentura OSN.

Jenže kromě spousty zemělých a také ekonomických, psychických i jiných potíží přinesla epidemie i další problémy, s nimiž nebude snadné se vypořádat. Jde třeba o dlouhodobé symptomy označované jako dlouhý covid, kterým podle statistik trpí okolo 30 procent těch, kdo onemocnění prodělali. Týká se to mimo jiné i více než 16 milionů Američanů ve věku mezi 18 a 65 lety, z nichž až 4 miliony v důsledku toho nemohou pracovat. Jen roční náklady na jejich ušlé mzdy se pohybují kolem 170 miliard dolarů ročně. A pokud USA nepřijmou nezbytná politická opatření, dopady se budou v průbě-

hu času zhoršovat a mohou dosáhnout až 230 miliard dolarů, varují odborníci.

Pandemie covidu také způsobila, že řada zaměstnavatelů má problémy dostat pracovníky zpět do kanceláří. Potvrzením tohoto trendu mohou být i data z vyhledávání společnosti Google, která mimo jiné ukazují, že od začátku pandemie došlo k výraznému nárůstu případů vyhledávání slovního spojení „bolesti zad“. Kuchyňské židle totiž nebyly navrženy tak, aby poskytovaly bederní páteři oporu nutnou pro osmihodinový pracovní den, jak k tomu poznamenávají experti ze Světového ekonomického fóra (WEF).

Další spojení, které lidé poslední dobou do vyhledávače rovněž zadávají významně častěji a které v této souvislosti nepochybně stojí za pozornost, pak je „práce na dálku“. Jisté je, že možné souvislosti, nebo dokonce kauzality jsou zatím pouze na úrovni spekulací, data Google samozřejmě neobsahují odpovědi. Je tedy možné, že stále více lidí hledá práci na dálku, protože zaměstnavatelé se je snaží nalákat k návratu zpět do kanceláře nebo jim ho rovnou nařídí. Možná také pracovníci hledají argumenty a důkazy, kterými by mohli přesvědčit své šéfy, aby je nechali pracovat na dálku. Anebo jen prostě smutně vyhledávají spojení „práce na dálku“, zatímco trčí v kanceláři, stejně jako někteří bezmyšlenkovitě vyhledávají fotografie hrochů mláďat, když je jim smutno, uzavírá WEF.

Celosvětová gramotnost roste, ale...

V roce 1820 byla celosvětová míra gramotnosti lidí ve středoškolském věku pouze na úrovni 12 procent, což znamená přibližně jednu osobu z deseti. V 50. letech minulého století však začala vcelku rychle růst a dosáhla 42 procent v roce 1960 a 70 procent v roce 1983. V současnosti se pohybuje na úrovni 87 procent. To znamená, že zhruba devět lidí z deseti je gramotných, což je oproti zmiňovanému roku 1820 samozřejmě významný nárůst.

Ve většině rozvinutých zemí napříč Evropou a zeměmi Společenství nezávislých států (vznikly po rozpadu Sovětského svazu), stejně jako v Argentině a Uruguayi bylo dosaženo 99procentní míry gramotnosti. A rozvojové země, zejména tzv. emerging markets, je dohánějí. V roce 2018 dosahovala brazilská gramotnost 93 procent ve srovnání s 97 procenty v Číně a 74 procenty v Indii.

Současné s těmito potěšujícími údaji však statistiky ukazují, že přetrvává řada slabých míst, především silné regionální nerovnosti. Stále poněkud zaostává jižní Asie, s celkovou mírou gramotnosti 74 procent, která je srovnatelná s arabským světem (73 %) nebo Středním východem a severní Afrikou (80 %). Východní Asie a Tichomoří, stejně jako Latinská Amerika a Karibik si vedou mnohem lépe, dosahují 96 procent, respektive 94 procent.

Nejhůř jsou na tom státy v subsaharské Africe. V některých z nich se dokonce nedávno gramotnost snížila kvůli konfliktům narušujícím školní vzdělávání. V Mali již tak nízká míra gramotnosti, která byla v roce 2018 na úrovni 35 procent, klesla na pouhých 31 procent v roce 2020. Tato země má spolu s Jižním Súdánem (35 procent) a Afghánistánem (37 procent) jeden z nejnižších poměrů na světě. Údaje pro Čad dokonce již několik let nejsou k dispozici. A v roce 2020 činila celková míra gramotnosti v subsaharské Africe 66 procent.

Další problém pak je to, že se ženám často nedostává ani základního vzdělávání. Zejména v regionech s nízkou gramotností jsou to právě ženy, kdo je z této základní části vzdělávání vyloučen jako první. Zatímco v roce 2020 umělo číst 90 procent mužů ve věku nad 15 let, u žen tomu tak bylo pouze u 87 procent. V subsaharské Africe byl rozdíl ještě větší, a to 72 procent mužů a pouze 59 procent žen.

Globální obchod ukazuje překvapivou odolnost vůči vnějším šokům

Objem světového obchodu se zbožím se navzdory pokračujícímu narušení dodavatelských řetězců v důsledku epidemie covidu a také války na Ukrajině vrátil k růstu, a v květnu 2022 byl dokonce o 10 % vyšší než před pandemií. Výsledky studie nazvané DHL Trade Growth Atlas uvádějí, že covid-19 vyvolal „nejstrmější pokles mezinárodního obchodu v historii, který byl ovšem následován i nejrychlejším zotavením“.

Frank Appel, šéf Deutsche Post DHL Group, při této příležitosti řekl, že studie ukazuje odolnost světového obchodu vůči globálním šokům. „Otevřený obchod a země, které spolupracují, zůstanou v budoucnu klíčovými hnacími silami prosperity – stejně jako tomu bylo po staletí. Obchod bude i nadále stavět mosty, které nás posílí jako globální komunitu,“ uvedl Appel.

V tomto a příštím roce nicméně podle predikce studie tempo mezinárodního obchodu klesne kvůli válce na Ukrajině. Ta by však měla mít na obchod celosvětově mnohem menší dopad než pandemie. Růst sice nejspíš zpomalí, ale nezvrátí. Takže navzdory ruské agresi v těchto dvou letech globální obchod poroste rychleji než za celé předchozí desetiletí.

„Těžiště světového obchodu je připraveno k obratu na jih,“ uvádí také zpráva, podle níž budou jihovýchodní a jižní Asie a rovněž subsaharská Afrika v budoucnu ústředním centrem růstu světového obchodu. Pro zajímavost, tempo čínského obchodu naproti tomu podle DHL Trade Growth Atlas zpomalí a podíl asijské velmoci na globálním růstu klesne.

Aktuální světové problémy nejvíce dopadají na nízkopříjmové skupiny obyvatel

Trhy práce zemí OECD zaznamenaly po covidové pandemii výrazné oživení. Ovšem důsledky ruské invaze na Ukrajinu zasadily globálním vyhlídkám tvrdou ránu a rostoucí ceny potravin a energií si vybírají krutou daň především na domácnostech s nízkými příjmy. Ale nejmenom na nich.

Určujícím znakem na trzích práce většiny zemí OECD byl v minulých měsících nedostatek pracovníků. Například ve Spojených státech bylo v červenci 2022 více než 11 milionů volných pracovních míst v porovnání s méně než 6 miliony nezaměstnaných. To by samo o sobě vypadalo jako dobrá zpráva. Jenže mezi zeměmi a hlavně sociálními skupinami existují značné rozdíly. Výsledkem současných globálních vlivů pak jsou podle OECD zranitelné domácnosti, které čelí největší erozi svých reálných příjmů za poslední roky.

Raketově rostoucí ceny potravin a energií, které jsou především důsledkem ruské agrese na Ukrajině, vytvářejí neúprosný tlak na životní náklady příjmově nejslabších domácností. Například data ze šesti největších evropských zemí ukazují, že pětina domácností s nejnižšími příjmy musela v reakci na nabídkové šoky v oblasti energií a potravin zvýšit své výdaje, a to o zhruba 50 procent víc než pětina domácností s nejvyššími příjmy.

Analytici OECD také upozorňují, že strukturální změny, které na trzích práce proběhly v posledních desetiletích, jako bylo například odstranění indexace mezd a zvýšení tržní síly zaměstnavatelů, nyní znamenají menší tlak na růst mezd. To však pro skupiny s nižšími příjmy dnes znamená větší pokles reálných příjmů.

S tím souvisí i fakt, že nízkopříjmová odvětví ekonomiky se po pandemii covidu zotavovala mnohem pomaleji než jiné sektory. Například v ubytovacích a stravovacích službách byla v prvním čtvrtletí 2022 zaměstnanost v průměru o 9 procent nižší než před vypuknutím epidemie. A válka na Ukrajině tuto obtížnou situaci samozřejmě dále zhoršuje.

Proto experti vyzývají světové vlády, aby se zaměřily na dobře cílená podpůrná opatření. Jsou to podle nich především tři oblasti:

1. Posílení kolektivního vyjednávání, které je podle nich klíčem k zajištění spravedlivého rozdělení inflačního šoku mezi pracovníky a zaměstnavatele.
2. Cílená podpora pro nízkopříjmové skupiny, například prostřednictvím úprav minimální mzdy tam, kde je to možné, zaměstnaneckých výhod a jiných sociálních transferů.
3. Lepší služby v oblasti zaměstnanosti a školení, requalifikací apod.

Může ekonomika růst věčně?

Globální ekonomika posledních 200 let roste. Tradičně to bylo vnímáno jako dobrá věc. Zjednodušeně řečeno tak, že díky růstu vzniká více peněz, které vedou k většímu množství příležitostí pro každého. Jenže s každou další ekonomickou krizí se zdá, že teorie „přilivu, který zvedá všechny lodě“ platí stále méně. A tak si vzhledem k tomu, že se rysuje celosvětová recese, že se zároveň přibližujeme k limitům našich přírodních zdrojů, a navíc se po celém světě šíří spirála nerovnosti (např. během pandemie se podle statistik každých 26 hodin „zjevil“ nový miliardář), musíme podle představitelů Světového ekonomického fóra (WEF) položit důležitou otázku: Je možný nekonečný růst na konečné planetě?

Někteří možná namítnou, že diskutovat o tom, zda je možný nekonečný růst, zrovna v této situaci, kdy ruská invaze na Ukrajinu zapříčinila rozsáhlý ekonomický chaos, je maximálně tak na akademickou debatu. Jenže možná je to naopak příležitost zastavit se a přemýšlet, jak můžeme spolupracovat na budování silnějších a udržitelnějších společností a ekono-

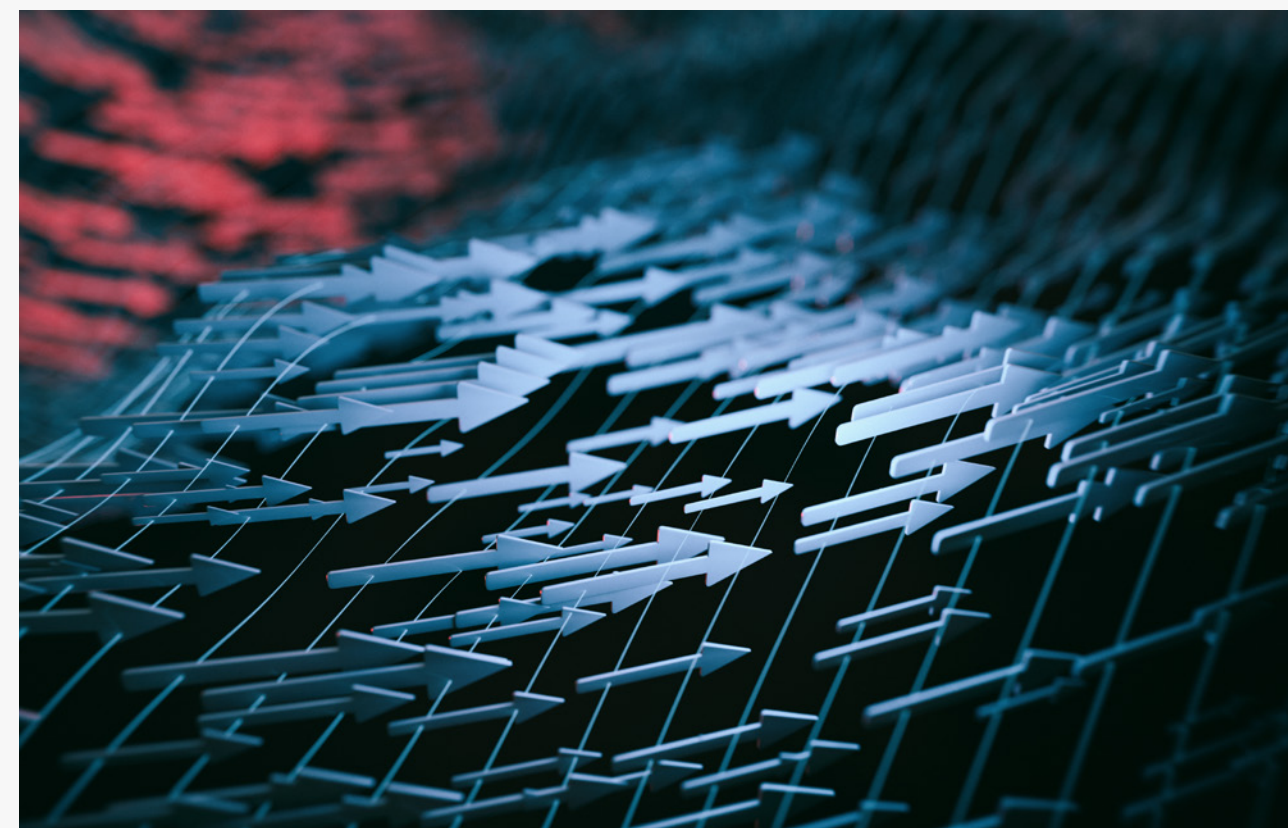
mik. Například prezident WEF tvrdí, že globální spolupráce je v tomto skutečně klíčová.

Místopředseda představenstva společnosti Mastercard Michael Froman zase napsal, že pro to, aby ekonomický růst prospíval planetě, jsou možná dobrým začátkem chytré technologické inovace. Ale to, co podle něj skutečně potřebujeme, je rozhodnutí o sdílených principech. A to takových, které zahrnují všechny oblasti společnosti, od vědců přes tvůrce politik až po politiky. A jak se zatím zdá, soukromý sektor bude ochoten se do toho zapojit, myslí si Froman.

Je zřejmé, že hlavní práce na budování základů pro udržitelný budoucí růst nakonec připadne mladším generacím. Pokud je ovšem něco takového vůbec možné. Existuje totiž řada studií, které ukazují, že pokud ekonomika stále poroste, budou se zvyšovat i emise, znečištění atd. Proto mnoho expertů tvrdí, že je potřeba spíše usilovat o udržitelný nerůst. V každém případě bychom se tímto tématem měli vážně zabývat.

Export Journal komentuje

„Možná je řešením udržitelný nerůst.“

V Komerční bance pomáháme firmám financovat zelené projekty

Společnosti, které chtějí financovat své udržitelné a ESG aktivity, mohou v Komerční bance využít širokou nabídku zelených úvěrových produktů.

V první řadě je to Zelený úvěr, s jehož pomocí firmy snáze investují do záměrů v oblastech jako obnovitelné zdroje energie, zvýšení energetické účinnosti, prevence a snížení znečištění, čistá mobilita, úsporné budovy a podobně. Zájemcům o úvěr poskytuje Komerční banka komplexní poradenství, včetně možností čerpání z dotačních programů, a pomůže připravit projekt tak, aby splňoval veškeré požadavky. Pro získání úvěru musí firmy mj. doložit transparentní využití finančních prostředků na k přírodě šetrný nebo jinak přínosný (ESG) projekt a také prokázat jeho pozitivní environmentální dopad. Na oplátku pak mají výhodu v podobě slevy na úrokové sazby atd.

Dalším produktem je úvěr vázaný na cíle udržitelnosti. Je vhodný pro firmy, které místo konkrétního účelu chtějí prostředky použít na splnění cílů, jež jsou součástí jejich firemní strategie udržitelnosti. Mohou takto financovat záměry, jako je snížení uhlíkové stopy pomocí navýšení výroby energie z obnovitelných zdrojů, snížení množství odpadu, úspora vody, zvýšení podílu elektromobilů ve firemní flotile, ale také získání certifikace v oblasti bezpečnosti práce a další. I tady platí, že za dosažení cílů udržitelnosti společnost získá bonus v podobě nižšího úroku.

Firmy mohou využít také investiční úvěr na udržitelné produkty. Komerční banka jim jeho prostřednictvím poskyt-

ne prostředky na investice do environmentálně šetrných staveb, obnovitelných zdrojů energie, projektů v oblasti nakládání s vodou či odpady, na čistou mobilitu a další aktiva, která šetří životní prostředí. A také na projekty, které mají sociální přínos. Mohou to tedy například být fotovoltaické elektrárny, úsporné budovy, čističky a kanalizace, projekty cirkulární ekonomiky, projekty ve vzdělávání, zdravotnictví či sociálních službách a řada dalších. A stejně jako ve dvou předešlých případech i na tyto úvěry banka nabízí možnost zvýhodnění úrokové sazby.

Jaká kritéria je třeba splnit

Na základě čeho se banka rozhodne, zda klientovu transakci podpoří zvýhodněnou úrokovou sazbou? Komerční banka při tom vychází z taxonomie Evropské unie (nařízení Evropského parlamentu a Rady EU o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic EU 2019/2088) a Pravidel skupiny Sociétés Générales pro zelené úvěry a úvěry vázané na cíle udržitelnosti. Informace o takto identifikovaných úvěrech, označených jako přínosné z pohledu udržitelnosti (ESG), banka sbírá pro účely vyhodnocování svého portfolia a jeho dopadu na udržitelnost. Vykazování bank o udržitelnosti jejich portfolia totiž prochází dynamickým vývojem a postupně lze očekávat i vyšší nároky na klienty v této oblasti.

Export Journal komentuje

„Zájemcům o úvěr poskytuje Komerční banka komplexní poradenství.“

L

Slovníček pojmů pro zahraniční obchod

LCL přeprava

Termín používaný v mezinárodní přepravě pro přepravu kusových zásilek (Less than Container Load). Při tomto druhu přepravy není nutné naplnit celý kontejner, resp. uhradit jeho pronájem a dopravu. Naopak platíte pouze za přepravu vaší zásilky dle jejích skutečných rozměrů, tj. za prostor, který v kontejneru zabírá.

Letter of Credit (LC)

Termín označující dokumentární akreditiv, který je využíván jako zajišťovací instrument zejména v zahraničním obchodě. Synonymem je pak také Documentary Credit, rovněž se můžete setkat se zkratkou DLC. LC představuje vysokou míru zajištění pro prodávajícího i kupujícího.

Letter of Intent (LOI)

Letter of Intent je dokument, který v zahraničním obchodu slouží k vyjádření zájmu uzavřít určitý obchod nebo transakci nebo se na nich podílet. V podstatě se jedná o obdobu smlouvy o smlouvě budoucí, která má obvykle formu dopisu. Teprve po zaslání LOI následují jednání o konkrétní transakci a formalizace závěrů do obchodní smlouvy.

Liberalizace

Termín pocházející z latinského „liberare“, označujícího proces uvolňování pevných pravidel. V oblasti zahraničního obchodu se pak jedná o uvolňování mezinárodních a národních pravidel při zahraničních transakcích. V praxi jde především o odbourávání tarifních (např. cla) a netarifních (např. kvóty, požadované certifikáty apod.) bariér obchodu. Klíčovou roli v liberalizaci zahraničního obchodu hrají mezinárodní instituce typu WTO nebo regionální sdružení volného obchodu (MERCOSUR, ASEAN, EHP atd.).

Lokalizace výroby

Pojem lokalizace výroby označuje umístění dané výroby do určitého regionu či státu. Umístění výroby pak ovlivňují jednotlivé lokalizační faktory, buď přírodní (např. dostupnost surovin), nebo socioekonomické (např. dostupnost a kvalifikace pracovní síly, dopravní spojení, kupní schopnost obyvatel, dostupnost kapitálu apod.).

Tiráž

Název titulu: Export Journal

Číslo vydání: 2/2022

Vychází: 12. 12. 2022

Registrace: MK ČR E 19644

Periodicita: 2× ročně

Ročník XII

Vydavatel: Corporate Publishing, s. r. o.

U Golfu 565, 109 00 Praha 10, www.copu.cz

Produkce a grafické zpracování:

Corporate Publishing, s. r. o.

Redakce: Martin Zika, Jan Vejmelek, Tomáš Rak

Jazyková úprava: Proofreading.cz

Foto: Vojtěch Vlk, shutterstock.com, archivy firem a institucí

Produkce: Jiří Tingl – KB, Ditta Dvořáčková – CoPu

Inzerce: Ditta Dvořáčková, +420 603 196 614,

ditta.dvorackova@copu.cz

Tisk: TNM PRINT, Nové Město 14,

503 51 Chlumec nad Cidlinou

Sídlo centrály Komerční banky:

Adresa: Na Příkopě 33 čp. 969, PSČ 114 07,

P. O. BOX 839, Česká republika

Informační linka KB: 800 521 521

Pro volání ze zahraničí: +420 955 559 550

www.kb.cz

Kontakt na Global Transaction Banking KB

Markéta Krýsllová

manažerka GTB KB

tel.: +420 955 541 550

e-mail: marketa_krysllova@kb.cz

Václavské nám. 42, 114 07 Praha 1

Dotazy a připomínky můžete do KB zaslat

elektronicky na e-mailovou adresu:

mojebanka@kb.cz.

Digitalizujeme

Export Journal je vám k dispozici rovněž v internetové verzi!

Online podobu magazínu najdete na stránkách Exportjournal.cz. Je přehledně uspořádaná podle jednotlivých rubrik a jistě vás potěší i příjemná grafika. Nejenže se snadno dostanete ke všem článkům aktuálního vydání, ale připravili jsme pro vás také kompletní archiv všech doposud publikovaných ročníků časopisu.

www.exportjournal.cz